

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐκπαιδευτικὸν ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθῆναις, 12 Ἰουλίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 32

ΟΙ ΔΥΟ ΠΕΤΕΙΝΟΙ

Ἦταν μιὰ φορὰ δυὸ πετεινοί· ὁ ἕνας στὴν αὐλή, κι' ὁ ἄλλος πάνω-στὴ στέγη. Αὐτὸς ἔδειχνε ἀπὸ ποῦ φυσοῦσε ὁ ἀέρας. Ἦταν κι' οἱ δυὸ γεμάτοι καμάρι καὶ περηφάνεια. Ποῖος ἀπὸ τοὺς δυὸ ἔμελλε νὰ κυριαρχήσει; Θὰ σὰς πῶ τὴ γνώμη μου, ἀλλὰ μορεῖτε, ἂν θέλετε, νὰ κρατήσετε τὴ δική σας.

Τὸ κοτέτσι χωριζόταν μὲ κάγκελα ἀπὸ μιὰν ἄλλη αὐλή, ὅπου φύτρωνε πάνω-στὴν κοπριά μιὰ μεγάλη κολοκύθα· κι' αὐτὴ ἦταν πολὺ περηφάνη γιὰ τὸν ἑαυτὸ της κι' ἔκανε τὶς ἀκόλουθες σκέψεις :

— Ἐδῶ δίπλα ὑπάρχει ἕνας πετεινὸς ὑπέροχος. Ἐχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατεῖ ψηλὰ τὸ κεφάλι, γιατί διαφέρει πολὺ ἀπ' ἐκεῖνον ἐκεῖ, ποὺ βρίσκεται πάνω-στὴ σκεπὴ κι' ἄλλο δὲν κάνει παρὰ νὰ γυρίζει σὰν κουτός, δίχως νὰ νὰ τρίζει, καὶ δίχως νὰ φωνάζει κικιρίκι. Δὲν ἔχει μήτε κόττες, μήτε κλωσσόπουλα. Εἶναι ἔρημος καὶ γρουσουζής καὶ δὲ συλλογίζεται παρὰ μόνο τὸν ἑαυτὸ του.

»Τοῦτος ἐδῶ ὅμως, ἂ, εἶναι ἕνας σωστὸς παλληκαράς! Σοῦ ἔχει ἕνα βήμα, ὅλο ρυθμὸ καὶ καμάρι! Τὸ λάλημά του σωστὸ σάλπισμα κι' αὐτὸ κανονίζει στὸ σπῆτι τὴν ὥρα ποὺ ξυπνοῦν.

»Μὰ τὴν ἀλήθεια, κι' ἂν τύχει καὶ μὲ φάει καμμιά φορὰ, τιμὴ μου θὰ τῷ χω. Θὰ γίνω τροφή σὲ μιὰ ὑπαρξὴ τόσο εὐγενική καὶ τόσο τιμημένη!»

Τὴν ἄλλη νύχτα, ἔγινε τρομερὴ καταιγίδα. Κοκκόρια, ποτακίδες καὶ κλωσσόπουλα, ἂν καὶ ἀσφαλισμένα μέσα στὸ κοτέτσι τους, ὥστόσο σφιγγόνταν τῶνα κοντὰ στ' ἄλλο, κατατρομαγμένα. Ὁ ἄνεμος ἔρριψε τὰ κάγκελα, ποὺ χωρίζαν τὶς αὐλές, κι' ἀπὸ τὴ σκεπὴ ἔκαναν φτερά κάμποσα κεραμίδια. Ὁ πετεινὸς ὅμως, ἐκεῖ ψηλά, κρατήθηκε στὴ θέση

του. Κάτι ἔπαθε· ὥστόσο ἀπὸ τὸ πολὺ γύρισε-γύρισε καὶ τὸ πρῶτ' ἔδειξε πιά νὰ γυρίσει, πρᾶγμα ποὺ ἦταν πολὺ ταπεινωτικὸ γιὰ τὴ νεαρὴ σχετικῶς ἡλικία του. Λέγον καιρὸ τὸν εἶχαν βάλει ἐκεῖ, καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ ἦρθε στὸν κόσμῳ, ἦταν κίχλας τόσο μεγάλος, ὅσο μπορούσε ποτὲ νὰ γίνῃ. Ὅστε δὲν εἶχε περάσει ποτὲ ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία. Γι' αὐτὸ τὰ ἤξερε ὅλα καὶ τὰ περιφρονοῦσε ὅλα.

Τὰ σπουργίτια, ποὺ μαζεύονταν καμμιά φορὰ τριγύρω του, τὰ ἐλεεινολογοῦσε:

— Τί φλύκτρα καὶ μωρὰ ὄντα! μουρ-

σμος! Καὶ τί καλὰ ποὺ εἶμαι ἐγὼ ἐδῶ, ἀπάνω ἀπὸ τὴ γενικὴ κουταμάρα καὶ βλακεία!

Ὁ μετάλλινος πετεινὸς ἦταν, βλέπετε, βαριεστημένος, «μπλαζέ» καθὼς λέν, ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα. Ἄν τῷ ἔξερε αὐτὸ ἡ κολοκύθα, θὰ τοῦ εἶχε ἄλλη ἐκτίμηση.

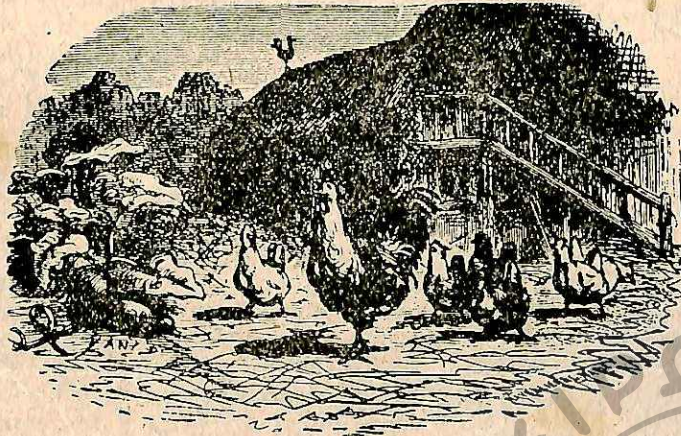
Πρῶτ' - πρῶτ', ὁ καιρὸς ξάνοιζε. Τὰ κλωσσόπουλα ὤρμησαν στὴν αὐλή, πίσω τους κι' οἱ κόττες. Ὑστερα φάνηκε κι' ὁ πετεινός, μεγαλόπρεπος καὶ γαλήνιος, στὸ τέλος τῆς παράταξης.

— Ἀκούσατε τὸν κεραυνό, παιδιά μου; ἔλεγε. Κάνει μεγαλύτερο θόρυβο ἀπὸ μένα, ἀλλὰ τί βάρβαρη μουσική, γιὰ τὸ Θεό! Τὰ δικὰ μου τὰ κοκορίκου εἶναι τόσο ἀρμονικά!

Ὁλη ἡ παρέα, καθὼς εἶδε τὰ κάγκελα πεσμένα, ὤρμησε στὴν ἄλλη αὐλή. Μόλις εἶδαν τὴν κολοκύθα, ἔπεσαν ἀπάνω της νὰ τὴν κατασπαράξουν. Οἱ κόττες τὴ ράμφιζαν, τὴν κομματίζαν καὶ τὴ μοίραζαν στὰ κλωσσόπουλα, ποὺ σπρώχνονταν ποῖο νὰ πρωτοφάει ἀπὸ τὸ ὠραῖο αὐτὸ γλύκισμα. Ὁ πετεινὸς πλησίασε κι' ἔδωσε κι' αὐτὸς κάμποσα τρομερὰ ρομφίσματα. Ἡ κολοκύθα ἦταν πιά στὸν ἕβδομο οὐρανό, γιατί γινόταν τ' ὄνειρό της, δηλαδή νὰ τὴ φάει τὸ πιὸ τιμημένο πλάσμα τοῦ κόσμου.

— Κοκορίκου! φώναξε ὁ πετεινὸς μόλις χόρτασε. Ἐχῶ διαθέσιμη σήμερ, βρὲ παιδιά. Γι' αὐτὸ θὰ σὰς πῶ κάτι τί: νὰ ξέρετε πὺς εἶμαι ἕνας πετεινὸς μοναδικὸς στὸν κόσμῳ. Εἶμαι σὲ θέση νὰ κάμω αὐτὸ καὶ φαντασθῆτε πιά τί θὰ γίνῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ αὐγὸ! δράκος φοβερός, ποὺ λέν τὰ παραμύθια, καὶ ποὺ θὰ τρώμαζε τὸν κόσμῳ δολόκληρο! Ναι, εἶμαι ἕνας πετεινὸς μοναδικὸς στὸν κόσμῳ!

Τίναξε τὰ φτερά του, ἀνακουπυλιάστηκε, φούσκωσε τὸ λειρί του καὶ λάλησε τρεῖς φορές, τρία φοβερὰ κοκορίκου! Κόττες καὶ κοττόπουλα ἔμειναν

«Ἐχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατῇ ψηλὰ τὸ κεφάλι...»
(Σελ. 374, στ. α'.)

μούριζε. Τὰ περιστέρια, ἐξακολουθοῦσε νὰ λέει, φαίνονται κάπως σοβαρότερα. Ἀλλὰ κατὰ βάθος, ἄλλο δὲν σκέπτονται παρὰ πὺς νὰ γεμίσουν τὸ στομάχι τους. Οἱ πελαργοὶ κι' οἱ γερανοὶ καὶ τὰ ἄλλα περαστικὰ πουλιά, στὴν ἀρχὴ μοῦ φάνηκαν ἄξια γιὰ συναναστροφή. Μοῦ διηγόνταν ἱστορίες γιὰ χῶρες παρθένες, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἀληθινὲς στέγες στὰ σπῆτια κι' οὐτε πετεινοὶ τοῦ εἶδους μου. Ὑστερα μοῦ διηγόνταν τὶς περιπέτειές τους δταν περνοῦσαν τὸ Νεῖλο καὶ τοὺς ἄγῳες τους μὲ τ' ἀρπαχτικὰ ὄρνια. Μὰ τὸν ἄλλο χρόνῳ, μοῦ ἄρχισαν πάλι τὰ ἴδια. Καὶ τὸν ἄλλο πάλι τὰ ἴδια. Τί κουτὰ πλάσματα, ποὺ περιέχει αὐτὸς ὁ κόσ-

μ' ανοιχτό το στόμα, όλο κατάπληξη και περηφάνεια, γιατί άνηκαν σ' ένα δν τόσο σπάνιο. Ύστερα ξανάρχισαν τὸ φαρπόπὸτι πάνω στὴν κολοκύθα.

Ὁ πετεινὸς τῆς σκεπῆς τ' άκουσε δ-λα αὐτά.

— Τί μωρολογίες! εἶπε ἀηδιασμένος. Ὁ κόκορας αὐτός, ὁ κρεμανταλάς, θά κάνει, λέει, αὐτό! Ἀφοῦ δὲ μπορῶ νά κάμω οὐτ' ἐγώ! Πφ! Ματαιοδοξίες καὶ κουταμάρες!

Τὴ στιγμή αὐτή, πάλι σηκώθηκε ξαφνικὸς άνεμος, δυνατὸς κι' ἀναπάντεχος, κι' έρριξε κάτω τὸν πετεινὸ τῆς στέγης, πού εἶχε τόσο καλὰ ἀνισταθεῖ στὴ νυχτερινή καταιγίδα.

— Θαυμάσια, σκέφθηκε πέφτοντας. Θά πέσω νά σπάσω τὸ κεφάλι αὐτοῦ τοῦ ἀνόητου, πού μ' ἐνοχλεῖ πιδ πολὺ ἀπ' τοὺς άλλους.

Μὰ ὁ πετεινὸς τῆς αὐλῆς γλύτωσε μ' ένα πήδημα κι' ὁ πετεινὸς τῆς στέγης ἔγινε κομμάτια πάνω στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς. Ὁ άλλος πῆγε ἴσους νά χωνέ-φει τὴν κολοκύθα.

Τί δηλοῖ ὁ μῦθος;

Καλύτερα νά εἶναι κανένας ματαιό-δοξος καὶ νά περηφανεύεται γιὰ τὰ κο-κορίκου του, παρὰ νά εἶναι βαριεστημέ-νος μὲ όλα τὰ πράγματα καὶ νά μὴν πιστεύει σὲ τίποτα!

(Δ' ΑΥΤΕΡΣΕΥ)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝΑ ΣΤΟ ΑΛΦΑ

Τὸ πρῶτο σχολεῖο πού γνώρισα, εἶ-ναι σ' έναν ἴσυχον δρόμο, σὲ γωνία, σι-μὰ σὲ κάποια ριζοβούνια. Οὔτε ἀνθρω-ποὶ πολλοὶ περνοῦν ἀπὸ κεῖ, οὔτε αὐ-τοκίνητα. Μόνο κάπου-κάπου κανένα κάρρο. Ἀλλὰ ἀν περάση κανεὶς ἀπὸ κεῖ τὴν ὥρα πού κάνουν διάλειμμα, ἢ τὴν ὥρα πού τὰ κορίτσια — τώρα εἶναι κοριτσιόστικο — εἶναι στὴν τάξη μὰ δὲν ἔχει μπῆ ἢ δασκάλα ἀκόμα, ἀκούει ἕνα θόρυβο ἀπὸ ξεφωνητὰ κι' ἀπὸ ὀμιλίες.

Ἀκόμα μπορεῖ νὰ δῇ κανεὶς καὶ τὰ μικρὰ κεφαλάρια ἀπ' τὰ παράθυρα, κι' ἀνοιχτὰ ἔσταν εἶναι καὶ κλειστὰ: γιατί τὰ παράθυρα δὲν ἔχουν μπερντέδες. Κεφα-λάρια, λαιμοί, γακαδάκια, φαίνονται δ-λα μιά χαρά. Ἀκόμα φαίνονται καὶ τὰ ναγνωσματάρια τους στὰ θρανία, ἀνοι-χτὰ, κι' ἢ ἔδρα σὲ μερικὲς τάξεις, κι' ἢ δασκάλα πού κρατᾷ πάντα στὸ χέρι ἕνα χάρακα καὶ φορεῖ γυαλιά. Κι' ἀν σκύψῃ κανεὶς στὸ πεζοδρόμι ἢ σταῦλακι, θά δῇ καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα: ἔδω μιά πεννίτσα ἀκρηστη πιά, ἐκεῖ ἕνα κομμά-τι στουπόχαρτο, παραπέρα μιά σχισμέ-νη ζωγραφιά, λίγο πιδ κεῖ ἕνα μολυβά-κι πού δὲ γίνεται μικρότερο.

Περνῶ συχνὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ σχολεῖο. Τὸ βλέπω ἴδιο, ὅπως τὸν καιρὸ πού ἤ-μουν κι' ἐγώ ἕνας μικρούλης, μὲ τὴ σάκκα μου περασμένη ἀπ' τὸν ὦμο μὲ

τὸ λουρί της, καὶ μοῦ φαίνεται γιὰ μιά στιγμή πὼς τίποτα δὲν ἄλλαξε ἀπὸ τό-τε. Κι' ὅμως, ἄλλαξαν πολλὰ. Ἀν δὲν ἄλλαξε τὸ σχολεῖο, ἄλλαξαν ὁ δρόμος, ἡ γειτονιά, ἄλλαξα κι' ἐγώ. Ὁ δρόμος, πού τότε ἦταν στενός, τώρα ἀνοίξε. Κι' ἦταν στενός τότε, γιατί ἐκεῖ ἦταν βρά-χοι δολόκληροι. Ἀλλὰ ἤρθαν μιά μέρα οἱ ἔργατες μὲ τίς ἄξινες καὶ τὰ σκεπά-νια τους καὶ τὸν ἔκοψαν τὸ βράχο. Ψη-λότερα τὸν ἱσοπέδωσαν κι' ἐκεῖ ἔχτισαν μιά ὠραία βίλλα. Κι' ἐγώ, πού τότε ἤ-μουν ἕνα ξενισιοστο καὶ πρόσχαρο μι-κρούλι, ἔχω τόσα νὰ σκεφτῶ τώρα, πού ἀν καὶ περνῶ καθημέρα ἀπ' αὐτὸ τὸ σχολεῖο, δὲν εἶπα ποτὲ νά κοιτάξω κα-λύτερα στὶς τάξεις, νά δῶ μὴν ὑπάρχουν ἀκόμα οἱ εἰκόνες πού ἔδλεπα καὶ τό τε στοὺς τοίχους.

Μιά μέρα ὥστόσο τὸ σκέφτηκα κι' αὐτό. Καὶ τίς ἀναζήτησα. Ὡ, τί ἐκ-πληξή! τί χαρά! Νά τες, νά τες κι' αὐ-τές... Ἐκείνη πού εἶχε τὸ Χριστὸ κα-βάλλα στὸ γαϊδουράκι, ἕναν Ἑβραῖο πού τοῦστρωνε στὸ δρόμο ἕνα χαλί, καὶ πολλοὺς άλλους, πού κρατοῦσαν κλαδιά ἀπὸ φοίνικες. Κι' ἐκείνη πού τὸν εἶχε σ' ἕνα τραπέζι μὲ τοὺς μαθητὲς του ἀ-πὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, τὴν ὥρα πού εὐλο-γοῦσε τὸν ἄρτο...

Μόνο πού τώρα οἱ εἰκόνες αὐτὲς ἔχα-σαν τὰ χρώματά τους. Τὰ κόκκινα καὶ τὰ μπλε καὶ τὰ κίτρινα ξεθώριασαν... Ἰσως ἔτσι νά ξεθώριασαν καὶ τὰ δικὰ μου χρώματα.

Θυάμαι ὅταν ἐγώ ἤμουν πολὺ μι-κρός ἀκόμα καὶ δὲ μ' ἔγραφαν στὸ σχο-λεῖο πού ἤθελα νά πηγαίνω, κι' ἔκλαι-γα πού δὲ μ' ἔπαιρναν...

— Πότε θά μὲ γράψης, μπαμπά; ρωτοῦσα καὶ ξαναρωτοῦσα. Γιὰ νά μοῦ ἀγοράσης καὶ μὲνα μὲν σάκκα, ἕνα βι-βλίθ καὶ μιά πλάκα;

Ὁ μπαμπὰς μὲ χαίδεψε καὶ μὲ κα-λόπιανε:

— Πότε; Τὸ Σεπτέμβρη... Γιατί τώρα, παιδί μου, θά κλείσουν τὰ σχο-λεῖα. Τὸ Σεπτέμβρη λοιπὸν πού θά ξα-νανοίξουν, θά σὲ πάρω καὶ θά σὲ πάω στὸν κύριο Νικολαῖδη (*) νά σὲ γράψῃ. Καὶ θά σοῦ ἀγοράσω κι' ἕνα κοντύλι ἀκόμα, κι' ἕνα σφουγγαράκι, μαζί μὲ τὴν πλάκα...

Ἐμένα, μόλις τάκουσα, μοῦρθε νά κλάψω ἀπ' τὴ χαρά μου.

— Ἀχ... Δὲ μοῦ τὰ παίρνεις ἀπὸ τώρα, μπαμπάκα, νὰ τάχω;

Ὁ μπαμπὰς καὶ ἤθελε νά πῇ. Κόμ-πιασε ὅμως. Κι' ἀντὶ νά πῇ ἀμέσως «καλά, νά στὰ πάρω», μὲ κοίταξε στὰ μάτια καὶ γέλασε. Ἐδέησε νά τὸν πα-ρακαλέσω πιδ θερμὰ:

— Σὲ παρακαλῶ πολὺ, μπαμπάκα μου, πάρε μου τὰ...

(*) Ἐτσι τὸν ἔλεγαν τὸν διευθυντή. Ἐ-χει πεθάνει.

Ὁ μπαμπὰς δάκρυσε. Ἐσκυψε καὶ μὲ φίλησε. Καὶ τὸ βράδυ μοῦ τᾶφερε όλα, κατακλινούργα, καθαρά, ἄγγιχτὰ.

Τὸ πρῶτο πού ἄρχισα, ἦταν τὸ ἀλ-φαθητάρι. Τάνοῖξα μ' εὐλάβεια. Πα-ράστεχε κι' ὁ μεγάλος μου ἀδερφός.

— Ἐλα, πές μου: τί λέει ἔδω;

— Ἐδῶ; λέει ἱ-α...

— Κι' ἔδῶ;

— Ὡ-ά... Ὡ-ά θά πῇ αὐτὰ καὶ ἱ-α εἶναι νάτι λουλουδία, δὲν ξέρω ἀν στὰ δείξαμε ποτέ: οἱ μενεξέδες.

— Σὰν αὐτὰ πού ἔχει ζωγραφισμένα;

— Ναί... Κοίτα καὶ ταῦτουλάκια!

Ἀλλὰ μπῆκε στὴ μέση ὁ μπαμπὰς.

— Μὴ ἀπὸ τώρα. Μάθε του πρῶτα τὸ ἀλφάβητο, κι' ὕστερα ἀπ' τὸ βιβλίο.

Ὁ μεγάλος ἀδερφός ὑπάκουσε. Μοῦ

ἔκλεισε τὸ βιβλίο καὶ μοῦ εἶπε, ἐπειδὴ μὲ εἶδε πού στραβομουτούναζα:

— Εἶδες τί λέει ὁ μπαμπὰς; Ἐχε ὑπομονή. Θά σοῦ μάθω αὐριο τὸ ἀλφά-βητο, κι' ἄμα τὸ μάθης, θά σὲ βάλω νά διαβάσης κι' ἀπ' τὸ βιβλίο.

Δὲ χρειάστηκε πολὺς καιρὸς γιὰ νά μάθω τὸ ἀλφάβητο. Μιά μέρα, μάλιστα τὸ μεσημέρι τῆς ἄλλης μέρας, ἔφτασε. Κι' ἀμέσως παρακλῆσα τὸν ἀδερφό μου νά μὲ μάθῃ καὶ νά διαβάξω. Αὐτὸς ὅ-μως εἶπε πὼς ἦταν ἀρκετὸ γιὰ σήμερα πού εἶχα μάθει τὸ ἀλφάβητο.

— Μὴ βιάζεσαι. Αὐριο θά σὺ μάθω καὶ νά διαβάξῃς.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα μοῦ μίλησε γιὰ τίς συλλαβές.

— Κοίταξε. Ἴ δὲ λέει ἔδῶ; Αὐτὸ εἶ-ναι μιά συλλαβή. Τώρα ἔχει μιά γραμ-μή. Γιατί τὸ α εἶναι ἄλλη συλλαβὴ καὶ τὴ χωρίζει. Ἴ-α. Ἴ καὶ α λοιπὸν, δια-βάξονται ἱ-α, καὶ μαζί καὶ τὰ δυὸ κά-νουν τὴ λέξη ἱα.

Ἀ, αὐτὰ ἦταν πολὺ δύσκολα! Τὰ φρύδια μου σούφρωσαν. Τὸ μικρὸ κε-φαλάκι ἄρχισε νά πονᾷ.

— Κατάλαβες; μὲ ρώτησε μιά σι-γμὴ ὁ ἀδερφός μου.

Ἐγὼ εἶχα κοκκινίσει δὲν ἤξερα τί νά πῶ, ντρεπόμενος νά ὁμολογήσω πὼς δὲν κατάλαβα τίποτα...

Ὁ ἀδερφός μου μοῦ τὰ ξανάπε ἀπ' τὴν ἀρχή. Τώρα κάπως ἄρχισα νά μπαί-νω στὸ νόημα. Καὶ σὲ λίγο ἄρχισα νά συλλαβίζω. Ὁ ἀδερφός μου ἐνθουσιᾶ-στηκε:

— Ἐτσι... ἔτσι μπράβο! Εἶδες πού τόμαθες νεράκι;

Ἐγὼ εἶχα πάρει δρόμο: καὶ δὸς του τὸ ξανάλεγα ἀπ' τὴν ἀρχή, νά πειστη-πὼς δὲν ἐσκόνταθα πουθενά... Καὶ κάθε φορά, τὸ διάβαζα μὲ περσότερο στόμφο καὶ μεγαλῶωνα, καμαρωτὰ. Στὸ τέλος ὁ ἀδερφός μὲ σταμάτησε:

— Ἐλα, φτάνει. Τόμαθες καλὰ. Αὐ-ριο πάλι.

Ἐγὼ ὥστόσο περίμενα νάρθῃ σὰν τί τὸ μεσημέρι... Ἐπιτέλους ἦρθε, κι'

ἦρθε κι' ὁ μπαμπὰς. Ἐτρεξα μόλις ἄ-κουσα τὸ μαστοῦνι του στὴν εἴσοδο καὶ ρίχτηκα στὴν ἀγκαλιά του:

— Μπαμπά... Μπαμπά...

— Ἐ, τί τρέχει;

— Ἐμαθα καὶ διαβάξω!

— Μπά; ἔ, τὸν κατεργαράκο! Φέρε λοιπὸν τὸ βιβλίο νά σ' ἀκούσω κι' ἐγώ.

Ἐβγαλα ἀπ' τὴ σάκκα μου τὰλφα-θητάρι κι' ἄρχισα πάλι:

— Ἰ, α' ἱ-α ἱα. Ὡ, ἄ. Ὡ-ά. Ὡ-ά.

— Χμ... Μὰ ἐσὺ θά γίνης σπου-δαῖος: τὰ παίρνεις εὐκολα βλέπω...

Καὶ πῆγε ἴσια στὸ γραφεῖο του. Ἐγὼ ὁ πονηρὸς κοκκίνισα. Ἠξέρα. Στὸ συρ-τάρι του ὁ μπαμπὰς εἶχε κλειδωμένη καὶ μιά σακκουλίτσα μὲ κάτι καραμέλ-λες μεγάλες, πού μέσα εἶχαν σιρόπι. Κι' ἄμα ἤμωνα καλὸ παιδί, μοῦδινε...

Ἦρθε κι' ὁ Σεπτέμβρης. Πῆρε ὁ μπαμπὰς ἐμένα καὶ τὸν ἄλλο μου ἀδε-ρφό, τὸ Μίμη, — ὁ πιδ μεγάλος, ὁ Μανώ-λης μας, αὐτὸ τὸ χρόνο πῆγε σ' ἄλλο σχολεῖο — καὶ μᾶς ἔγραψε στὸ σχολεῖο τοῦ κυρίου Νικολαΐδη.

Τὸ Μίμη στὴν πιδ μεγάλη τάξη, ἐμένα στὴν πιδ μι-κρή. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς βλέπω ἄ-κόμα καὶ τοὺς τρεῖς μας στὸ δρόμο, κα-θὼς πηγαίναμε: ἐμένα μ' εἶχαν στὴ μέση καὶ μὲ κρατοῦσαν ὁ μπαμπὰς ἀπ' τὸ δεξί κι' ὁ Μίμη ἀπ' τὸ ἄριστερό χέρι. Ἡ μικρή μου καρδούλα χτυποῦσε καὶ χαρούμενα καὶ μ' ἀγωνία... Τί μ' ἐ-περίμενε στὸ σχολεῖο; Ἐνας δάσκαλος πού θά μοῦλεγε: «ἀνοίξε τὸ χέρι!»; Γιατί ἔτσι μοῦλεγαν τὰδέρφια μου, πού τοὺς ἄρεσε νά μὲ τρομάζουν: «Κακο-μοῖρῃ μου, νά δῇς τί κακὸς πού εἶν' ὁ δάσκαλος...» Ἰσως ὅμως καὶ νά ἔκρι-ναν ἀπ' τὸν δικὸ τους.

Ὅπως καὶ νάναι, καὶ τώρα κάποιος θάβγαίνει κερδισμένος. Κι' αὐτὸς θάταν ἢ μαμμά. Μὰ ξέρετε; Ὅσο ἔμενα μο-νάχος στὸ σπίτι μας, — γιατί τὰδέρφια μου ἔλειπαν ὅλη τὴν ἡμέρα σχεδόν, — δὲν ἤξερα νά παίζω παρ' αὐτὸ τὸ παι-χνίδι: Μάζευα σὲ μιά κάμαρα ὅλες μας τίς καρέκλες καὶ τίς ἔβαζα στὴ γραμμὴ. Ἐπαίρνα καὶ τὸ φαλλίδι τῆς μαμμᾶς κι' ἔκοβα χαρτιά τετράγωνα. Ἐβάξα ὕστερα ἀπὸ ἕνα σὲ κάθε καρέκλα, — δῆ-θεν ὅτι τὰδυνα γιὰ εἰσιτήρια στοὺς... ἐπιβάτες, — πού τοὺς... μάλωνα κίόλα, γιατί ἄλλος δὲν ἐμάζευε τὰ πό-δια του κι' ἄλλος στεκόταν καὶ μὲ κοι-τάζε σὰ χαζὸς ὅταν τοῦδυνα τὸ εἰσιτή-ριο, — καθάλλικενα στὸ τέλος τὴν πρῶ-τη καρέκλα, ἔκανα τοῦ-τοῦ... κι' ὕστε-ρα ἄρχιζα νά ξεφυσῶ: ἢ μηχανὴ ἔβα-ζε μπρός. Σὲ λίγα, λεφτὰ φτάναμε ἔτσι στὴν Κηφισιά:

— Μπρός, κύριοι, κατεβῆτε! Φτάσαμε!

Ἀλλὰ τὴν ἴδια ὥρα ἔφτανε κι' ἡ μαμμά.

— Ἐτσι ἔ; Ἐσὺ μάζευες πάλι ὅλες τίς καρέκλες; Ἐσὺ μοῦ πῆρες καὶ τὸ

φαλλίδι; Φέρ' το δῶ γρήγορα, καὶ τὸ γυρεύω μιά ὥρα νά κόψω μιά κλωστή... Ἀ, μὰ δὲν εἶναι ζωὴ αὐτὴ μὲ σένα, παιδάκι μου! Μὲ κάνεις καὶ παλαβῶνω! Καὶ τί βλέπω; Ἀνεβαίνεις στὶς καρέ-

κλες μὲ τὰ παπούτσια; Σὲ καινούργιες καρέκλες; Μὰ ἢ φάθα τρυπᾷ, γιόκα μου!.. Καὶ μοῦ τίς ἔπαιρνε μιά-μιά, ἐνῶ ἔ-γὼ ἔβαζα τὰ κλάμματα...

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΔ'.

Λοιπόν, τὴν ξανάπαθε ὁ φίλος μας κ. Προβοσκίδας μὲ τίς «μπαπάνες» του. Οἱ «μέλισσες» τοῦ κ. Ἀρκουδάκη τίς νίκησαν καὶ πάλι.

Τὸ περιμένατε αὐτό; Ἐγὼ ναί. Γιατί τὴ στιγμή πού οἱ «κουτο-μπαπά-νες» ἔκαμαν ἀρχηγὸ τους ἕνα παχύδερμο, πού τὰ ἴχνη του ἦταν πάντα τόσο βαθιά κ' ὀλοφάνερα, μπορούσε νά μὴ τὰ ἴδουν οἱ «μέλισσες», νά μὴν ἀνακα-λύψουν τὸ νέο στρατόπεδό τους καὶ νά μὴν τὸ κυριέψουν μ' αἰφνιδιασμό;

Αὐτὴ τὴ φορὰ μάλιστα, τὸ στρατόπεδο τοῦ κ. Προβοσκίδα δὲν τὸ φανέ-ρωσαν μόνο οἱ πατημασιές του, — λάκκοι δολόκληροι στὸ ὑγρὸ χῶμα, — ἀλλὰ καὶ τὸ φοβερό του οὐχαλιτό.

Πραγματικῶς, μιά στιγμή πού οἱ ἀνιχνευτὲς τοῦ κ. Ἀρκουδάκη, ὀδηγοῦμε-

νοι ἀπὸ τοὺς λάκκους, εἶχαν πλησιάσει ἀρκετὰ τὸ νέο ἐχθρικό στρατόπεδο, — ἀλλὰ χωρὶς νά τὸ ἔξουν, — ἀκουσαν ἄξαφνα καὶ κρότους σὰν βροντὲς.

— Τ' εἶν' αὐτό; ἔκαμε ὁ μικρὸς Ἀρκουδοπονηλῆς. Ἀκούτε;

— Βροντᾷ! εἶπε ὁ Ἀστρονόμος.

— Ὅχι, κύρ' Ἀστρονόμε μου, φώναξε ὁ Χοντρούλης. Βροντᾷ ποτὲ ἄμα δὲν ἔχει σύννεφα;

— Μὴν εἶναι ἔδῶ κοντὰ ὁ βασιλιάς;...

— Αὐτὸ δὲ μοιάζει μὲ βουχηθμὸ λιονταριοῦ...

— Τί εἶναι λοιπόν;

— Σὰ ρουχαλιτὸ μοιάζει... Κάποιος ἔδῶ-κοντὰ θά κοιμάται... Μὰ ποῖος μπορεῖ νά ρουχαλιτῇ ἔτσι δυνατὰ;

— Μπορεῖ! μὴν εἶναι ὁ κ. Προβοσκίδας;

— Ἀλήθεια!.. Ποῖος ἄλλος;...

— Σιγὰ!.. Ἐλάτε νά ἴδουμε!..

Πλησιάσαν σιγὰ-σιγὰ καὶ εἶδαν.

Ναί! Ἦταν ὁ κ. Προβοσκίδας πού κοιμόταν μακάρια στὴν ἄκρη τοῦ στρατοπέδου του. Ἀμέσως οἱ ἀνιχνευτὲς εἰδοποίησαν τὸ σῶμα τους, ὁ αἰφνι-διασμός ἔγινε καὶ... μὲ τίς ὑγείες σας, μπαπάνες, ἄλλη μιά φορὰ!

Τὸ φυσοῦσε καὶ δὲν κρύωνε ὁ κ. Προβοσκίδας. Κι' ἀπὸ τὴ φούρα του, παραιτήθηκε εὐθὺς ἀπὸ ἀρχηγὸς τῶν Προσκοπῶν, πῆρε τὴ γυναῖκα του καὶ

τά παιδιά του, και πήγε σὲ μακρινὴ ἐξοχή, νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ τὸ κωνέψῃ. Ἐπειτα ἔγινε εἰρήνῃ καὶ ὅλοι οἱ Πρόσκοποι, «μπαπάνες» καὶ «μέλισσες», ἐνώθησαν σ' ἓνα σῶμα μὲ ἀρχηγὸ τὸν νικητὴ κ. Ἀρκουδάκη.

Ἀλλὰ καὶ στὴν εἰρήνῃ οἱ Πρόσκοποι μποροῦν νὰ διακριθοῦν ὅπως στὸν πόλεμο, ἢ στὸν ψευτοπόλεμο. Καὶ θὰ ἴδουμε παρακάτω πῶς διακρίθηκαν οἱ Πρόσκοποι τοῦ κ. Ἀρκουδάκη, δείχνοντας σὲ διάφορες περιστάσεις ἡρωισμό, αὐταπάρνηση, ἐδελοθυσία, ἐτοιμότητα, ἐξυπνάδα καὶ... λίγη κατεργαριά.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEESCHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τοῦ φαινόταν πῶς τώρα ἦταν πὸ κοντὰ μὲ τὸ ἀγαπημένο πλάσμα ποὺ εἶχε χάσει, μὲ τὸ χρυσὸ του παιδάκι.

Σηκώθηκε ἀπάνω καὶ εἶπε φιλικὰ στὸν Τόμ:

— Ἐλα τώρα, Τόμ, ἀφίσε με μόνο, θέλω νὰ σκεφθῶ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μοῦ ἔκανες.

Κι' ὁ σκλάβος, ποὺ ἤξερε ἔτσι νὰ ἀνυψῶναι πρὸς τὸν οὐρανὸ τοὺς ἀφέντηδες, σηκώθηκε ταπεινὸς καὶ ὑπάκουος καὶ βγήκε σιωπηλὰ ἐξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ.

Ὁ πατέρας βρῖσκει τὸ παιδί του

Οἱ βδομάδες περνοῦσαν ἡ μιὰ ὑστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη στὴν κατοικία τοῦ Σαὶν Κλάρ, καὶ τὸ κύμα τῆς ζωῆς φαινόταν ὅτι εἶχε πάρει πάλι τὸ συνηθισμένο του ρεῦμα, ἀφοῦ ξανάκλεισε πᾶν σὲ μικρὸ φέρετρο, πὺλ εἶχε καταποντισθεῖ γιὰ πάντα. Ὅσο ψυχρὴ καὶ ἀπαιτητικὴ εἶναι ἡ καθημερινὴ ζωὴ μας, ποὺ μᾶς σπρώχνει ἀδιάκοπα, χωρὶς νὰ σέβεται τὰ πὺλ βαθιὰ αἰσθημάτων μας. Πρέπει νὰ φῶμε, νὰ πιοῦμε, νὰ κοιμηθῶμε, νὰ ξυπνήσουμε, ν' ἀγοράσουμε, νὰ πουλήσουμε, νὰ κάνουμε χιλίες δυὸ υποχρεωτικὰ ἐργασίες καὶ νὰ ξαναρχίσουμε σὰ μηχανὲς τῇ ζωῇ μας, ἐνῶ κάθε ὁμορφιά τῆς ζωῆς ἔχει χαθεῖ πᾶν γιὰ πάντα!

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει, ὁ Σαὶν Κλάρ εἶχε συγκεντρώσει ὅλη του τὴ ζωὴ σὲ τὸ παιδί του. Γιὰ τὸ παιδί του διατηροῦσε ὅλη του τὴν περιουσία, γι' αὐτὸ χρησιμοποιοῦσε ὅλο τὸν καιρὸ του. Καὶ τώρα ποὺ ἐκεῖνο εἶχε λείψει, τοῦ φαινόταν ὅτι δὲν εἶχε τίποτα πᾶν νὰ κάνει καὶ μὲ τίποτα ν' ἀσχοληθεῖ.

Κι' ὅμως ὑπάρχει μιὰ ἄλλη ζωὴ, ποὺ ἔστιν ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη, ποὺ δίνει ἀνεκτίμητην ἀξία σὲς πρόσκαιρες ἀπασχολήσεις τῆς ἐπιγείας. Ὁ Σαὶν Κλάρ τὴ νοιώθε αὐτὸ καὶ, σὲς ὥρες τῆς μοναξιάς του ἀκούγε τὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ του νὰ τὸν καλεῖ στοὺς οὐρανούς καὶ ἔβλεπε ἓνα μικρὸ χέρι ποὺ τοῦδειχνε τὸ δρόμο. Κι' εἶχε γίνῃ ἀληθινὰ ἄλλος ἄνθρωπος.

Λίγον καιρὸ μετὰ τὸ γυρισμὸ του ἀπὸ τὴ Νέκ Ὁρλεάν, ἀρχισε τὴς ἐνέργειες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Τόμ. Ἀγαποῦσε τὸ σκλάβο αὐτὸ μ' ὅλη του

τὴν καρδιά, καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἔχει πάντα μαζί του, γιὰ τὸ θύμιζε πολὺ τὴν Εὐα. Κι' ὁ Τόμ πάλι παρακολουθοῦσε γεμάτος ἀφοσίωση τὸν ἀφέντη του, ὅπου καὶ ἂν πήγαινε.

— Λοιπόν, Τόμ, τοῦ εἶπε μιὰ μέρα, φροντίζω νὰ σὲ κάμω ἄνθρωπο ἐλεύθερο. Μπορεῖς νὰ ἐτοιμάξεις τὴς βαλίτσες σου καὶ νὰ εἶς ἐτοιμὸς γιὰ τὸ Κέντουκυ.

Ἀστραπὴ χαρὰς ἔλαμψε στὰ μάτια τοῦ Τόμ, καὶ ὑψώνοντας τὰ χέρια στὸν οὐρανὸ, εἶπε. «Ἄς εἶν' εὐλογημένο τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!»

Ὁ Σαὶν Κλάρ δοκίμασε κάποια στενοχώρια: ὥστε ὁ Τόμ ἦταν τόσο χαρούμενος, ποὺ θὰ τὸν ἀφινε;

— Κι' ὅμως δὲν πιστεύω νὰ κακοπέρασες ἐδῶ, εἶπε μὲ κάποια πικρία.

— Ὁχι, ὅχι, μάσσα, δὲ χαίρομαι ποὺ θὰ φύγω. Χαίρομαι ποὺ θὰ εἶμαι ἐλεύθερος ἄνθρωπος!

— Καὶ τί ἔχεις νὰ κερδίσῃς; Ἐδῶ τάχα δὲν περνοῦσες ἀπαράλλαχτα σὰν ἓνας ἐλεύθερος ἄνθρωπος;

— Ὁχι, ὅχι, μάσσα! ἀπάντησε ἔντονα ὁ Τόμ. Ὁχι, βέβαια!

— Κι' ὅμως, ἂν δούλευες σὰν ἐλεύθερος ἄνθρωπος, δὲ θάβγαζες τόσα, ὥστε νὰ τρώς καὶ νὰ ντύνῃς ὅπως ἐδῶ...

— Τὸ ξέρω. Ὁ μάσσα ἦταν πολὺ καλὸς γιὰ μένα. Ἀλλὰ θὰ προτιμοῦσα τὰ φτωχικὰ ρούχα, τὸ φτωχικὸ καλυθάκι καὶ ὅλα τὰ φτωχικὰ, ἀρκεῖ νὰ ἦταν δικὰ μου, καὶ ὅχι πλοῦσια καὶ ξένα.

Αὐτὸ εἶναι, μάσσα. Καὶ θαρρῶ πῶς εἶναι φυσικὸ.

— Καὶ γὼ τὸ βρῖσκω φυσικὸ, Τόμ. Σ' ἓνα μῆνα πᾶν-κάτω, θὰ φύγῃς.

— Ὁχι, δὲ θὰ φύγω, δὲ θάφηνω τὸν ἀφέντη μου ὅσον καιρὸ εἶναι λυπημένος. Θὰ μείνω ὅσον καιρὸ μὲ θέλει, ὅσον καιρὸ μπορῶ νὰ τοῦ εἶμαι χρήσιμος.

— Ὅσον καιρὸ εἶμαι λυπημένος, Τόμ; εἶπε θλιβερὰ ὁ Σαὶν - Κλάρ. «Ἄ, Τόμ, καλὸ καὶ ἄπλοῦντο παιδί, θάπρεπε τότε νὰ μείνῃς ἐδῶ πολὺν καιρὸ, ἵως γιὰ πάντα. Ὁχι, δὲ θὰ σὲ κρατήσω τόσο. Πύρισε στὴ γυναῖκα σου καὶ στὰ παιδιά σου, καὶ πές τους τὰ χαιρετίσματά μου.

— Πιστεύω πῶς θάρθει αὐτὴ ἡ μέρα, εἶπε ὁ Τόμ σοβαρὰ καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Ὁ Κύριος φυλάει γιὰ τὸ μάσσα

ἓνα μεγάλο ἔργο. Ἐτσι νομίζω ἐγὼ... — Ἔργο! εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ. Πές μου, Τόμ, ποῖ ἔργο ἐννοεῖς; Σὲ ἀκούω.

— Κάθε κλάσμα τοῦ Θεοῦ, ἀκρίμη καὶ τὸ πὺλ φτωχὸ ὅπως ἐγὼ, ἔχει νὰ κάμῃ ἓνα ἔργο. Σὲς ποὺ εἶστε πλοῦσιος καὶ διαβασιμὸς καὶ δυνατός, θὰ κάμετε ἓνα μεγάλο ἔργο γιὰ τὸ Θεό!

— Καὶ θαρρεῖς πῶς ὁ Θεὸς ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐργαζόμαστε γι' αὐτόν; ῥώτησε χαμογελώντας ὁ Σαὶν Κλάρ.

— Ἐργαζόμαστε γιὰ τὸ Θεό, ὅταν κά-νουμε καλὸ στὰ πλάσματά του.

Ὁ Σαὶν Κλάρ στάθηκε συλλογισμένος. Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη ἦρθαν κάποιοι ἐπισκέπτες καὶ ἡ συζήτηση ἔμεινε στὴ μέση.

Ἡ Μαρία Σαὶν Κλάρ αἰσθάνθηκε βέβαια βαθιὰ τὸ χάσιμο τῆς Εὐας. Εἶχε ὅμως τὸ ἐλάττωμα, ὅταν ἦταν λυπημένη, νὰ κάνει δυστοχισμένους ὅλους ἔσοι τὴν περιστοιχίζαν, καὶ ἔτσι οἱ σκλάβοι τῆς οἱ κακόμοιροι ἐκλαψαν διπλὰ γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ ἀληθινότητος παιδιοῦ. Ἰδίως ἡ Μάρτυ ἦταν σὰ νάχασε δικὴ τῆς παιδί, γιὰ τὸ ἀπὸ τότε ποὺ ἦταν χωρὶς ἀπὸ τὰ παιδιά τῆς, τὴν Εὐα, τὴν εἶχε σὰν παιδί τῆς. Ἐκλαψε μέρα καὶ νύχτα, καὶ ἡ θλίψη τῆς τὴν ἔκανε ἀπρόθυμη καὶ ἀδέξια σὲς δουλειές τῆς, καὶ ἔτσι ἡ κυρία τῆς ἦταν διαρκῶς δυσχερεστημένη καὶ θυμωμένη μαζί τῆς.

Κι' ἡ μὴς Ὁφελία αἰσθάνονταν τὸν πόνο τῆς, ἀλλὰ στὴν ἀγαθὴ καὶ τίμια καρδιά τῆς ὁ πόνος ἔφερε καλοὺς καρπούς. Τὴν ἔκανε καλὸδὸλη καὶ μαλακὴ, προσεχιστὴ στὰ καθήκοντά τῆς καὶ πὺλ ἡρεμὴ ἀπὸ ἄλλους.

Εἶχε πᾶν πᾶν ν' ἀνατριχιάζει μόλις τὴν ἄγγιζε ἡ Τόψυ, καὶ αἰσθάνονταν τὴν ἴδια ἀγάπη ποὺ αἰσθάνονταν καὶ ἡ Εὐα. Ἡ Τόψυ δὲν εἶναι βέβαια μονομιάς ἄγρια, ἀλλὰ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τῆς Εὐας ἦταν φανερό ὅτι εἶχαν ἐξα-σκήσει ἐπάνω τῆς σπουδαιότητα ἐπίδραση.

Μιὰ μέρα, καθὼς ἡ μὴς Ὁφελία φώναζε τὴν Τόψυ, ἡ Ρόζα τὴν εἶδε ποὺ ἔκρυβε βιαστικὰ κάτι στὸν κόρφο τῆς.

— Τί κάνεις ἐκεῖ, πονηρόγατα; Κάτι θάκλεψες πάλι! φώναξε ἡ Ρόζα καὶ τὴν ἀρπάξε ἀπὸ τὸ μπράτσο.

— Ἀφήστε με ἡσυχῇ, μὴς Ρόζα! εἶπε ἡ Τόψυ καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τῆς. Αὐτὸ δὲν εἶναι δική σας δουλειά!

— Κάτι ἔκλεψε, κάτι ἔκλεψε πάλι! φώναξε ἡ Ρόζα. Τὴν εἶδα ποὺ κάτι ἔκρυβε!

Πῆγε νὰ τὴν ξαναπιάσει καὶ νὰ βρεῖ αὐτὸ ποὺ εἶχε κρύψει, μὰ ἡ Τόψυ ἀντιστάθηκε καὶ ἔγινε ἓνας καυγάς, ποὺ ἡ μὴς Ὁφελία τὸν ἀκούσε καὶ ἔτρεξε νὰ ἴδῃ μαζί μὲ τὸν Σαὶν-Κλάρ.

— Κάτι ἔκλεψε! εἶπε ἡ Ρόζα.

— Φέμματα! φώναξε ἡ Τόψυ.

— Δὸς μου ἐδῶ ὅ,τι ἔχεις ἀμέσως! εἶπε ἡ μὴς Ὁφελία ἐπιταχτικά.

Ἡ Τόψυ δίστασε, ἀλλὰ μὲ τὴ δευτέρῃ διαταγῇ, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ φουστάνι τῆς ἓνα πράγμα κρυμμένο μέσα σὲ μιὰ παλιά κάλτσα.

Ἡ μὴς Ὁφελία τὸβγαλε. Ἦταν ἓνα βιβλιαράκι μὲ λόγια τῆς Γραφῆς, ποὺ τὸχε δώσει ἡ Εὐα στὴν Τόψυ. Σ' ἓνα χαρτάκι ἦταν τυλιγμένη ἡ μπούκλα, ποὺ τῆς εἶχε δώσει τὴς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ζωῆς τῆς.

Ὁ Σαὶν Κλάρ δοκίμασε ζωηρὴ συγκίνηση, καθὼς εἶδε τὸ βιβλιαράκι δεμένο μὲ μιὰ κρέπινη κορδέλλα.

— Ἀχ, μὴ μοῦ τὸ πάρτετε! φώναξε ἡ Τόψυ.

Κι' ὅπως συνήθιζε σὲς μεγάλες ἀπελπίσεις τῆς, κάθισε καταγῆς καὶ ἀρχισε νὰ κλαίει, ἀφοῦ σκέπασε τὸ κεφάλι τῆς μὲ τὴν ποδιά τῆς.

Ἦταν συγκινητικὸ μαζί καὶ κωμικὸ, νὰ βλέπει κανεὶς τὴν παλιόκαλτσα, τὴ μαύρη κορδέλλα, τὸ βιβλιαράκι, τὴ χρυσὴ μπούκλα καὶ τὴν ἀπελπίσιν τῆς Τόψυ. Ὁ Σαὶν Κλάρ χαμογελοῦσε, τὰ μάτια του ὅμως ἦταν δακρυομένα.

— Ἐλα, ἔλα, δὲ θὰ σοῦ πάρει κανεὶς τίποτα! εἶπε.

Καὶ μαζεύοντας βιαστικὰ ὅλα αὐτὰ τὰ πραγματάκια, τὰ ἔφερε πᾶν στὰ γόνατα τῆς Τόψυ, καὶ πῆρε μαζί του τὴ μὴς Ὁφελία στὸ σαλόνι.

Μοῦ φαίνεται πῶς κάτι μπορεῖς νὰ κάμῃς μ' αὐτὸ τὸ παιδί, εἶπε στὴν ἐξαδέλφη του. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ μπορεῖ νὰ αἰσθανθεῖ ἀληθινὴ θλίψη, εἶναι ἱκανὸς καὶ νὰ διορθωθεῖ. Ἐξακολούθησε λοιπὸν τὴν προσπάθειά σου καὶ θὰ πετύχεις.

Πρόσδευσε πολὺ τὸν τελευταῖο καιρὸ καὶ ἔχω πολλὰς ἐλπίδες τώρα. Ἀλλὰ, Αὐγουστίνε, ἤθελα νὰ ἤξερα κάτι τί: Σὲ ποῖον ἀνήκει αὐτὸ τὸ παιδί: σὲ μένα ἢ σὲ σένα;

— Μὰ δὲ σοῦ τὸ χάρισα!

— Ναί, ἀλλὰ χωρὶς τὴς διατυπώσεις τοῦ νόμου. Ἐγὼ λοιπὸν ἤθελα νὰ μοῦ ἀνῆκει κατὰ τὸ νόμιμο τρόπο. Νὰ μπορῶ νὰ τὴν πάρω σὲς ἐλεύθερες Πολιτείες, νὰ τὴν ἐλευθερώσω, γιὰ νὰ μὴ μείνουν ἄχρηστοι οἱ κόποι ποὺ κάνω γι' αὐτή. Κάνε μου λοιπὸν μιὰ ἐπίσημη πράξη δωρεᾶς.

— Καλὰ, θὰ τὸ κάνω καὶ αὐτό, εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ.

Καὶ ξαπλώθηκε, νὰ διαβάσει τὴν ἐφημερίδα του.

Μὰ θέλω νὰ τὸ κάνεις τῶρ ἀμέσως. Νὰ πέννα, χαρτί καὶ μελάνι. Πάρε καὶ γράψε, γιὰ τὸ θέλω νὰ ξέρω τὰ δικαιώματά μου. Ἄν τύχει νὰ πέθαινε ἢ νὰ χρεωκοποῦσε, ἡ Τόψυ θάβγαине στὸν πλειστηριασμὸ καὶ κανένας δὲ θὰ μ' ἀκούε ἐμένε, χωρὶς αὐτὸ τὸ χαρτί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΧΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΗ

Δ Ι Η Γ Η Μ Α

[Μὲ δυὸ σκίτσα τοῦ κ. Κοτσοπούλου]

Α'.

Ἀπὸ πολλὰς μέρες ἀκούγα πῶς θά-λάζαμε σπῆτι καὶ θὰ πηγαίναμε στοῦ γερο-Γιώργη τοῦ γείτονα. Γιὰ λίγες μέρες τὸ σπῆτι ἦταν ἀνάστατο. Ἐδεναν τὰ πράγματα σὲ μπόγους, ἀδειαζαν τὰ συρτάρια καὶ ὅλα τὰ πράγματα τὰ μετακινούσαν. Ὑστερα τὰ μάζεψαν ὅλα σ' ἓνα δωμάτιο ποὺ ἦταν κοντὰ στὴ σκάλα καὶ ἀρχισαν νὰ τὰ κατεβάζουν καὶ νὰ τὰ φορτώνουν στὴ σούστα ποὺ περίμενε κάτω ἀπὸ τὸ σπῆτι. Ἐγὼ ἡμουν περιέργος — πρώτη μου φορὰ ἔβλεπα μετακίνηση — καὶ ἔμπαινα πάντα στὴ μέση. Μοῦ ἔλεγαν νὰ παραμερίσω, μὰ ποῦ! Κόντευαν νὰ πάρουν ὅλα τὰ πράγματα, ὅταν τοὺς ῥώτησα:

— Ὅθ πάρουμε καὶ τὸ γάτο;

— Βέβαια, μοῦ εἶπαν. Πήγαινε νὰ τὸν πιάσῃς, νὰ τὸν δέσουμε μέσα σ' ἓνα καλὰχι, καὶ νὰ τὸν πᾶς ἐσὺ στὸ καινούργιο σπῆτι.

Ἐτρεξα γρήγορα, ψάχνοντας ὅλα τὰ δωμάτια. Τὸν βρήκα στὴ σάλα.

— Ἄ, τοῦ φώναξα. Τὸ ξέρεις πῶς φεύγουμε;

Ἀπὸ τὴ φωνή μου βούιξε τὸ ἄδειο δωμάτιο. Ὁ γάτος φοβήθηκε καὶ ἔφυγε τρέχοντας. Ἐτρεξα ἔοπισω του καὶ τὸν ἐπιάσα στὴ σκάλα. Ἐκεῖ εἶδα καὶ τοὺς ἄλλους. Μὲ πῆραν καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ νέο σπῆτι.

Στὸ καινούργιο σπῆτι — μοῦ ἔλεγαν — θὰ εἶσαι ἡσυχος... Στὸ καινούργιο σπῆτι θὰ κοιμάσαι τὸ μεσημέρι...

Ἐπαναλαμβάνοντας καὶ τονίζοντας τὴ φράση: καὶ νύ οὐρίο σπῆτι, μοῦ δῆλωναν πῶς εἶχαν πολλὰς ἀπαιτήσεις ἀπὸ μένα... Μοῦ ζητοῦσαν πειθαρχία, μοῦ ἀπαιτοῦσαν νὰ κοιμᾶμαι τὸ μεσημέρι, νὰ μὴ δένω ἀπ' τὸ πόδι τὴς κόττες, ποὺ τὴς ἔλεγα ἀλογά μου... Ἀρχίζα νὰ στενοχωριέμαι. Κατάλαβα πῶς ἤθε-λαν νὰ μὲ προσαρμόσουν σ' ἄλλο πε-ριβάλλον, ὅπως ἐπιθυμοῦσαν αὐτοί. Ὁ σουσιτέρης, ποὺ παρακολουθοῦσε τὴν κουδέντα μας, μοῦ εἶπε:

— Καλὰ σοῦ λένε, πιστοῖρικο. Πρέ-πει νὰ κάθῃσαι ἡσυχᾶ. Δὲ σοῦ μοιάζει, νὰ μὴν κοιμάσαι τὸ μεσημέρι... Μονά-χα τὰ κοπέλλια τοῦ μπαρμπα-Γιώργη δὲν κοιμούνται τὸ μεσημέρι. Γι' αὐτὸ τῶνε καὶ ἔξλο...

Ποῖα εἶναι τὰ κοπέλλια τοῦ μπαρ-μπα-Γιώργη; τὸν ῥώτησα.

— Τώρα θὰ τὰ δῇς! μ' ἀπάντησε σοβαρὰ.

Κεῖνῃ τῇ στιγμῇ φτάσαμε στὸ νέο σπῆτι. Ἐνας γέρος μὲ νησιώτικες βρά-κες καὶ μ' ἓνα πρόσωπο ποὺ φαινόταν σὰ νὰ γκρινιάζε διαρκῶς, μᾶς ὑποδέ-χτηκε χαμογελώντας. Ὁ ἄνθρωπος

μπα Γιώργης, ὁ νέος σπιτονοικοκύρης μας — δίχως ἄλλο. Σὰν τὸν χαιρετήσαν μὲ τὸνομά του, πείστηκα πῶς ἦταν αὐτός. — Δικός σας εἶναι ὁ Πιστοῖρικο; ῥώ-τησε τὴ μητέρα μου καὶ μοῦ τράβηξε τ' αὐτί.

Ἀνεδήκαμε ἀπάνω. Οἱ γυναῖκες ποὺ εἶχαμε φέρε, ἀρχίζαν καὶ τακτοποιοῦ-σαν τὰ πράγματα μέσα στὰ δωμάτια. Κάποια στιγμὴ, ῥώτησα γιομάτος ἀπο-ρία μιὰ ἀπ' αὐτές:

— Ὅταν πηγαίνουν σὲ καινούργιο σπῆτι, τοὺς τραβᾶνε τ' αὐτί, ὅπως καὶ ὅ-ταν γιορτάζουν;

— Ὁχι, παιδάκι μου, ποῖος σοῦ τῶ-πε; εἶδες πᾶν στὸ τράβηξε ὁ μπαρμπα-Γιώργης; Σοῦ τόκαμε ἔτσι, ἀπὸ ἀγάπη.

Μὰ εἶναι καλὸς ὁ μπαρμπα-Γιωρ-γης; τὴ ῥώτησα. Χαμογέλασε.

— Τώρα θὰ δῇς, μοῦ εἶπε. Κάτι θὰ τοῦ πῶ, καὶ θὰ βάλει τὴς φωνές...

— Μπαρμπα-Γιώργη, τὸ πάτωμα ἔχει μιὰ τρύπα... Δὲ φέρνεις ἓνα μᾶστορα νὰ βάλῃ μιὰ τάβλα;

Ὁ μπαρμπα-Γιώργης θυμώνει.

— Ἐγὼ, κυρὰ μου — τῆς φώναξε ἀ-γριεμένος, — χάλασα δυὸ παλιοκάσσα καὶ ἔφτιασα σχάφη τῆς γυναίκας μου, καὶ θὰ φέρω μᾶστορα γιὰ μιὰ τέτοια τρύπα; Σὲ γέλαγαν ἐκεῖ ποὺ στόλεγαν!

Κι' ἔφυγε χτυπώντας τὰ πόδια του στὴ σκάλα.

Καλὸς ἄνθρωπος! εἶπα στὴ γυ-ναῖκα ποὺ τακτοποιοῦσε τὰ πράγματα καὶ γελοῦσε γιὰ τὸ θυμὸ τοῦ μπαρμπα-Γιώργη. Καλὸς ἄνθρωπος! Καὶ τ' αὐτί μου μοῦ τὸ τράβηξε ἀπὸ κακία καὶ ὅχι γιὰ νὰ μὲ χαδέψει, ὅπως μοῦ εἶπες!

— Τώρα θὰ πεθάνει τὰ κοπέλλια του στὸ ἔξλο, μοῦ εἶπε μὲ μιὰ ἐκφρα-ση ποῦδεῖχε συμπάθεια γιὰ τὰ κοπέλλια.

Μὰ τί εἶναι ἐπιτέλους κοπέλλια; Κότες, γάτες, γάλλοι; ῥώτησα. Γιατί καὶ ὁ σουσιτέρης μοῦ ξαναμίλησε γιὰ τὰ κοπέλλια τοῦ μπαρμπα-Γιώργη.

— Δυὸ λουστράκια εἶναι — μοῦ ἐξη-γήσε — ποὺ βοηθοῦν τὸν μπαρμπα Γιώρ-γη σὲς δουλειές του. Διαρκῶς γκρινιά-ζει μαζί τους... Τὰ πεθαίνει στὸ ἔξλο γιὰ φύλλου πήδημα! Τὸν ξέρεις τὸν κη-πο τοῦ; Ἐλα, νὰ στὸν δῇξω.

Πήγαμε στὴν τραπέζα, ἀνοῖξε τὸ παράθυρο, μ' ἀνέβασε σὲ μιὰ καρέκλα — γιὰ τὸν δῆξω — καὶ μοῦ τὸν δῆξε. Ἦταν πολὺ μεγάλος. Τὸ νερὸ ἔτρεχε ἀφθονο μέσα. Κι' ὅμως ζωὴ καὶ ἀνθιστὴ δὲν ὀπῆρχε. Κάτι δεντράκια φτω-χὰ, μαδημένα. Δυὸ μεγάλες κίτρινα-σμένες κληματαριές. Καὶ τ' ἀγριόχορτα ἀφθονοῦσαν. Ὁ μπαρμπα-Γιώργης μᾶς χαμογέλασε ποὺ μᾶς εἶδε. Εἶχε καλο-συνέψει τόσο γρήγορα! Ὁδηγοῦσε δυὸ παιδιά καὶ ἔσκαφταν. Τῶνα εἶχε στραβὸ λαμὸ καὶ μὲ παραξένεψε. Ὅταν τὸ εἶδα, ἀρχισα νὰ χειροκροτῶ φωνάζοντας:

— Ὁ, ὦ, κείνο τὸ παιδί... Πῶς τὸ

λένε, μπάρμπα-Γιώργη, εκείνο το παιδί;

— Αὐτόν; αὐτόν; μού εἶπε ὁ μπάρμπα-Γιώργης, Τὸν λένε... Στραβολαίμη, γιατί ἔχει στραβὸ λαιμό! Λάκης εἶναι τ' ὄνομά του... Ὁ ἄλλος εἶναι Γιώργης... Ὁ Γιώργης εἶναι καλός, ἐργατικός, ὑπάκουος, δὲ σκούζει... πολὺ δυνατό, ὅταν τὶς τρώει! Ὁ Στραβολαίμης εἶναι ἀνάποδος. Ἀγύριστο κεφάλι, βλέπει! Δὲν μπόρεσαν, νὰ τοῦ τὸ γυρίσουν οἱ γιατροὶ πέρασι μὲ τὰ νυστέρια καὶ μὲ τὸ γύψο, καὶ θὰ τοῦ τὸ γυρίσω ἐγὼ μὲ τὸ ξύλο; Ξέρεις, ὅταν τοῦ δώσω καμμιὰ λουριά, ἢ φωνή του φτάνει στὴν παραλία!

Β'.

Οἱ μέρες περνοῦσαν στὸ καινούργιο σπίτι... Κι' ἐγὼ ἐνοιώθα μὴν ἀλλαγὴ μέσα μου. Ἡ καλύτερα μὴν διαμέρφωση ἀπὸ νέα συναισθήματα, ἀγνωστα ὡς τότε. Βρισκόμουν στὴν ἡλικία, πού τὸ κάθε τί ἦταν γιὰ μένα νέο: Τ' ἀντιστάμενα δέντρα, πού κινούσαν τὰ κλαριά τους στὸν ἐλαφρὸν ἀέρα. Οἱ πρασιναδες τοῦ κήπου. Τὰ νερά. Ὁ ἥλιος. Τὰ πουλιά. Τὸ κάθε τί. Κάθε νέο τὸ δεχόμουν κραυγάζοντας ἐξαλλος ἀπὸ χαρὰ καὶ χειροκροτώντας μὲ τὶς μικρὲς παλάμες μου. Παρακολουθοῦσα ἕνα πουλί, πού πετοῦσε ἀπὸ τὴν κληματριά στὴ λεμονιά, κι' ἐπειτα στὴ ροδακινιά, κι' ὑψωνόταν στὸν ἕρα, φέρνοντας βόλτες μεγάλες καὶ μικρές, ὡς πού νὰ φτάσει ψηλά-ψηλά, σὲ σημεῖο πού δὲ μπορούσα νὰ τὸ παρακολουθῶ πιά...

Στὸν ὕπνο μου ξανάβλεπα τὰ ἴδια: Τὸν κήπο, τὰ δέντρα, τὰ νερά, τὸν ἥλιο, τὰ πουλιά. Ὅλα τὰ πράγματα μού ἔκαναν πάρα πολὺ βαθεῖα αἴσθηση. Ἡθελα νὰ ζητήσω ἐξηγήσεις γιὰ ὅλα, μὰ μπερδεύα τόσος πολὺ τὴν πραγματικότητα μὲ ὅσα ἔβλεπα στὸν ὕπνο μου!

Ἔτσι, μού φαινόταν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἦταν κλεισμένος στὸν κήπο τοῦ γερο-Γιώργη: ὁ γερο-Γιώργης καὶ τὰ κοπέλλια του ἦταν οἱ ἀνθρωποὶ πού ἔβλεπα ἀπὸ τὸ πρῶτο ὡς τὸ βράδυ. Πότε ἔσκαφταν, πότε πότιζαν. Πάντα σκυμμένοι κι' οἱ τρεῖς: ὁ γέρος, ἔχοντας κάτω ἀπὸ τὴν κληματριά τὴ μισοκαδούλα, τραβοῦσε πότε-πότε μιὰ-δυὸ γουλιές κρασί. Ὅταν εἶχε ὄρεξη, τραγουδοῦσε. Ἀλλὰ τὶς περισσότερες μέρες ἔβλεπα τὸ πρόσωπό του συγνεφιασμένο. Στεκόμουν στὸ παράθυρο καὶ περίμενα νὰ μὲ μιλήσῃ. Αὐτὸς ἔκανε πῶς δὲν μ' ἔβλεπε κι' ἐξακολουθοῦσε τὴ δουλειά του. Ἐγὼ περίμενα καί, σὺν ἔφτανε τὸ μεσημέρι χωρὶς νὰ μὲ κοιτάξῃ ἀκόμη, μ' ἔπιανε τὸ παράπονο...

Ὁ Στραβολαίμης μονάχα μού μιλοῦσε καθημέρα.

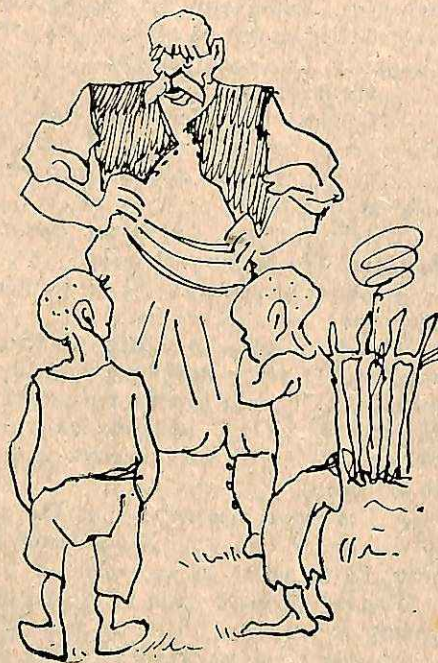
— Παιδί, ἔ σὺ παιδί... Θέλεις ἕνα μῆλο;...

Ὁ γέρος τότε θύμωνε καὶ τὸν ἄρχιζε στὸ ξύλο. Τὸν λυπόμουν πού τὸν ἔβλε-

πα νὰ τὶς τρώει καὶ νὰ βάζει διαπεραστικές φωνὲς πού ἀναστάτωναν τὴ γειτονιά ὁλόκληρη. Ὅσο πιδ πολὺ ἔσκουζε, τόσο πιδ δυνατό τὸν χτυποῦσε ὁ γέρος γιὰ νὰ σωπάσει. Ὁ Γιώργης, πού ἦταν μικρότερος, φοβόταν καὶ συμμαζευόταν τρέμοντας. Μὰ ἔτρωγε κι' αὐτὸς τὶς δικές του...

Δὲν ξέρω, ἀν ἔπρεπε νὰ τρώει τόσο ξύλο ὁ Στραβολαίμης, μὰ ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς δὲν ἔμνε ποτές του ἥσυχος. Ἐκεῖ πού τὸν ἔστελνε ὁ γερο-Γιώργης γιὰ νερό, θὰ περνοῦσε κοντὰ ἀπὸ τὴ μεσκούλια, κι' ἀπλώνοντας θάκοβε νὰ φάει...

Ἐνα μεσημέρι, ὁ γερο-Γιώργης μπῆκε στὸ δωμάτιό του νὰ φάει κι' ἄφησε τὰ δυὸ παιδιά νὰ ποτελειώσουν τὸ πότι-

«Διαρκῶς γκρινιάζει μαζί τους...»
(Σελ. 377, στ. γ')

σμα. Ὁ Στραβολαίμης τότε ἀνέβηκε ἀμέσως στὴ σκυιά κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ:

— Ἀνεβαίνω στὴ σκυιά
καὶ πατῶ στὴν καρδιά...
καὶ φωνάζω: «κού-ι, κού-ι...»
καὶ κανεὶς δὲ μὲ ἀκούει...

Μὰ ὁ γέρο Γιώργης τὸν ἀκούσε. Βγήκε τρέχοντας στὸν κήπο μ' ἕνα σχοινὶ στὸ χέρι, καὶ τὸν ἄρχισε στὰ πόδια! Ἐκεῖνος ἐμπήξε τότε κάτι φωνές, πού δίχως ἄλλο δὲν θ' ἀκούστηκαν μονάχα ὡς τὴν παραλία — ὅπως ἔλεγε ὁ γέρος — μὰ ποῖς ἔξεραι ὡς πού!

Ὁ γέρο-Γιώργης τοῦ φώναζε τότε νὰ κατεβεῖ. Αὐτὸς πάλι τοῦ ἔλεγε, νὰ πετάξῃ πρῶτα μακριὰ τὸ σχοινί, γιὰ νὰ κατεβεῖ. Στὰ τελευταῖα ὁ γέρος ἐπείσθηκε, πέταξε τὸ σχοινὶ καὶ περίμενε, νὰ κατεβῇ ὁ κλέφτης. Μὰ γελᾶσθηκε.

Ὁ Στραβολαίμης πῆρε θάρρος καὶ θέλησε νὰ γελᾶσῃ μὲ τὴ σειρά του. Ἀνέβη-

κε ἀμέσως στὰ ψηλότερα κλαριά τῆς σκυιάς καὶ ξανᾶρχισε:

— Ἀνεβαίνω στὴ σκυιά,
καὶ πατῶ στὴν καρδιά...

— Μπαρμπα-Γιώργη, φυλάξου, θὰ στῇ σκάσω μὲ τὸ σῦκο στὸ κεφάλι! Τὸ σχοινὶ σου δὲ μὲ φτάνει! Καὶ πάλι ξανᾶρχισε:

— Ἀνεβαίνω στὴ σκυιά
καὶ πατῶ στὴν καρδιά...

Ὁ γέρος βγήκε ἀπὸ τὴν ἀμυχανία του. Ἀρπάξε ἕνα καλάμι καὶ τὸν ἄρχισε φωνάζοντας:

— Καὶ πατῶ στὴν καρδιά
καὶ... ἀρπάξω ἕνα καλάμι...

Ὁ Στραβολαίμης ἀναγκάστηκε τότε νὰ κατεβῇ, κλαίγοντας ὅσο δυνατό μποροῦσε, γιὰ νὰ μὴ φάει κι' ἄλλες...

Ὅσο ἀνῆσυχος ἦταν ὁ Λάκης, τόσο ἥσυχος ἦταν ὁ Γιώργης. Μερικοὶ γειτόνοι ἐδάζονταν νὰ προσητέφουν, ποῖος θὰ βγῇ ὁ καλύτερος ἀπ' τοὺς δυὸ. Κι' ἔλεγαν, ὅτι θάβγαίνει ὁ Λάκης.

Ἦταν ἔξυπνος, ζωηρός, γρήγορος. Μὰ τοῦ ἔδρισκαν κι' ἄλλα προτερήματα ἀκόμη. Γι' αὐτὸ πίστευαν πῶς θὰ πῆγαίνε καλὰ στὴ ζωὴ του. Ἦταν καταφερτζής, ἔλεγαν. Ὅ,τι ἤθελε, τὸ κατάφερνε. Εἶτε μὲ τὸ καλὸ, εἶτε μὲ τὸ κακό. Μπορεῖ νὰ ἔτρωγε ἀλύπητα ξύλο, μὰ τὸ χατίρι του γινόταν. Ἦθελε λόγου χάρι ν' ἀνέβῃ στὴ σκυιά. Τὸ ἔξερε πῶς θὰ δερνόταν ἀλύπητα. Αὐτὸ δὲν τὸν πείραζε. Τοῦ ἄκουσε πῶς ἱκανοποιοῦσε τὸ σκοπὸ του. Ἦταν ἀγύριστο κεφάλι, ὅπως ἔλεγε κι' ὁ μπάρμπα-Γιώργης. Ἀφοῦ λοιπὸν πετύχαινε ὅ,τι σκεφτόταν, μπορούσε νὰ μὴν πῆγαίνε καλὰ:

Ἀντίθετα ὁ Γιώργης ἦταν φρόνιμος κι' ὑπάκουος. Κοίταξε μονάχα τὴ δουλειά του. Κι' ὅταν τύχαινε νὰ φάῃ καμμιὰ λουριά ξαφνικὰ ἀπ' τὸ γέρο, γύριζε καὶ τὸν κοιτάζε παραξένα, σὰ νὰ ρωτοῦσε, γιατί τὸν χτύπησε, (θάχε πατήσῃ τάχα καμμιὰ μικρὴ ντοματιά, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ:), μ' ἀμέσως ριχνόταν στὴ δουλειά του. Σὰ σκυλὶ δουλεύει! ἔλεγαν ὅλοι καὶ τὸν ἔφερναν γιὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀνθρώπου πού δουλεύει μερонуχτῆς, χωρὶς νάχῃ χατίρι. Ἡ ἀλήθεια ἦταν, πῶς ἔδειχνε τόση προσήλωση στὴ δουλειά του, ὥστε εἶχε χάσει κάθε ἐπαφὴ μὲ τὸν ἄλλο κόσμον.

Τὸν Λάκη τὸν ἔξεραν ὅλοι — μικροὶ καὶ μεγάλοι — γιατί ὅλους τοὺς πείραζε, ἦταν κίβλας σηματοδεδειμένος — ὁ στραβολαίμης! Κι' ὅλοι τὰ εἶχαν μαζί του.

Ὁ Γιώργης ἀνεχόταν τὸ ξύλο τοῦ γέρο-Γιώργη — ἴσως τὸ δεχόταν καὶ μ' εὐγνωμοσύνη: ὁ Λάκης ὅμως, ἀν πλησίαζε τὸ γέρο τῶκανε, γιὰ νὰ διασκεδάσῃ καὶ λίγο. Ἦθελε νὰ τὸν θυμώνῃ καὶ νὰ γελᾷ.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἔτσι κι' ἔγινε. Πρῶτος ξεπρόβαλε ὁ κ. Στέφενσον. Ἀλλὰ σὲ τί κατάσταση, θεέ μου! Ἰδιος μὲ τὸν Ἀη-Βασίλη, σκεπασμένος ὁλόκληρος μὲ χιόνια καὶ μὲ τὰ γένια του κάτασπρα ἀπὸ τὸ χιόνι πού εἶχε κρυσταλλώσῃ. Οἱ σκύλοι τὸν τράβηξαν καὶ τὸν ἀνέβασαν ὡς ἐπάνω, κι' ἐκεῖ τὰ δυὸ παιδιά τοῦ ἔδωσαν τὰ χέρια τους γιὰ νὰ σηκωθῇ. Μετὰ ἀπ' αὐτόν, ἦρθε ἡ σειρά τοῦ Φονδιέλλ.

Ἄν λίγες ὥρες πρὶν, ἡ συνάντησή τοῦ Μπόμπι καὶ Κίντ ἦταν τόσο συγκινητική, τί νὰ ποῦμε γιὰ τ' ἀγκαλιάσματα, γιὰ τὰ φιλιὰ καὶ γιὰ τὶς συγκινητικὲς τρυφερότητες πού ἐπακολούθησαν τὴ διάσωσή αὐτῇ, πού ἔδωσε ἀφορμὴ στοὺς μικροὺς ναυαγούς τοῦ ὁγκόπαγου νὰ ἐξοφλήσουν τὸ χρέος τους πρὸς τὸν κυβερνήτη καὶ τὸν πιλότο τοῦ ἀερόπλοιου πού τοὺς εἶχε σώσει:

— Ἄν δὲν σὰς εἶχαμε σὰς, παιδιά μου, ἔλεγαν ἀδιάκοπα οἱ δυὸ ἄνδρες.

Κι' ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι χωρὶς τὸν Τζάκ, χωρὶς τὸν Μπόμπι, καὶ χωρὶς τὰ σκυλιὰ τους, ὁ Τορναρσούκ, ὁ λευκὸς διάβολος τῶν αἰώνιων πάγων, δὲν θάφηνε ποτὲ τὴ λεία του νὰ τοῦ ἐξφύγῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Μία καταπληκτικὴ ἀποκάλυψη

— Καὶ τὸ ἔλκηθρό σας, κύριε κυβερνήτα; εἶπε ὁ Τζάκ ὅταν τελείωσαν οἱ διαχύσεις καὶ δόθησαν οἱ ἀμοιβαῖες ἐξηγήσεις. Δὲν πιστεύω νὰ τὸ ἐγκαταλείψουμε ἐδῶ: θὰ μᾶς εἶναι τόσο χρήσιμο!

— Δὲν πιστεύω νὰ ἔπαθε σοβαρὲς ἀβαρῖες, πρόσθεσε ὁ Φονδιέλλ. Τὸ ζήτημα εἶναι πῶς θὰ κατορθώσουμε νὰ τ' ἀνεβάσουμε ὡς ἐδῶ ἐπάνω.

— Ἄς δοκιμάσουμε, εἶπε ὁ Ἀμερικανός. Μόνο πού θὰ ἔπρεπε πρῶτα νὰ τὸ ξελαφρώσουμε ὅσο μπορούμε περισσότερο ἀπ' τὰ βάρη του.

— Ἀφήστε με ἐμένα νὰ τὸ κάνω, παρακάλεσε ὁ Φονδιέλλ. Θὰ κατεβῶ κάτω μὲ τὸ σχοινὶ καὶ θὰ σὰς δώσω ὅ,τι μπορεῖ νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο. Κι' ὕστερα βλέπουμε.

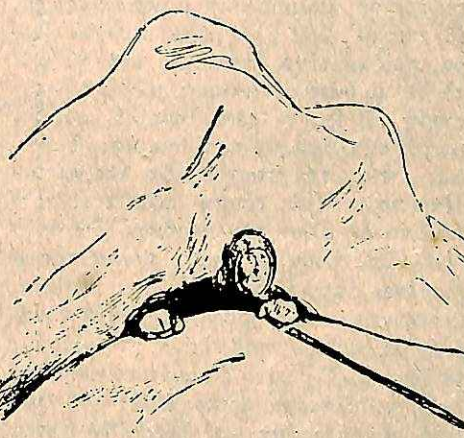
Ὁ Φονδιέλλ δέθηκε μ' ἕνα σχοινὶ ἀπ' τὶς μασχάλες κι' ἔτσι τὸν κατέβασαν πάλι ὡς τὸ βάθος τῆς χαράδρας, ὅπου πᾶτησε ἐπάνω στὸ ἔλκηθρο. Τὸ ἔλκηθρο βρισκόταν πεσμένο σὲ τέτοια θέση, ὥστε μὲ μεγάλη δυσκολία μπορούσε ν' ἀδειασθῇ. Ὡς τόσο ὁ Φονδιέλλ τὰ κατάρρε.

— Οὐφ! εἶπε ὅταν ξαναπάτησε τὸ πόδι του στὴ γῆ. Πάει κι' αὐτό. Ὅ,τι μένει κάτω δὲν εἶναι παρὰ ὁ σκελετὸς τοῦ ἔλκηθρου πού τὸ βάρος του ὅλο-ὅλο

δὲν θάναί περισσότερο ἀπὸ ἑκατὸν πενήντα κιλά.

— Τόσο μόνο; ρώτησε ὁ Τζάκ.

— Ἀμ, λίγο σοῦ φαίνεται; Ὅστόσο ἐγὼ σὰς ἔφερα κάτι πού θὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ἐνα ρουλό συρματόσχοινο, πού εἶ-

«Πρῶτος ξεπρόβαλε ὁ κ. Στέφενσον.»
(Σελ. 379, στ. α')

χα λάβει τὴν πρόνοια νὰ τὸ κρεμάσω πίσω ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο, μήπως καὶ μᾶς χρειάζονται. Ἐκεῖ πού τὸ σχοινὶ καὶ τὰ λουριά σου θὰ ἔσπαζαν, Τζάκ, τὸ δικό μου θὰ κρατήσῃ.

Ὁ Φονδιέλλ εἶχε φροντίσει νὰ δέσει στερεὰ τὴ μιὰ ἄκρη τοῦ συρματόσχοινοῦ στὸ ἔλκηθρο. Ὁ Κίντ ἔξεψε τὰ σκυλιὰ του στὴν ἄλλη ἄκρη, καὶ ὅλοι μαζί ἄρχισαν νὰ τραβοῦν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη, σὺν νὰ ἔπαιζαν διελκυστίνδα καὶ

«Ὅλοι μαζί ἄρχισαν νὰ τραβοῦν τὸ ἔλκηθρο...» (Σελ. 379, στ. β')

νὰ προσπαθοῦσαν νὰ τραβήξουν τὴν ἀντίπαλὴ τους ὁμάδα. Μ' ὅλο πού ἦταν τόσο ξελαφρωμένο τὸ ἔλκηθρο, ἦταν ὡστόσο βαρύτατο, καὶ γιὰ νὰ τὸ ξεκολλήσουν ἀπ' τὰ χιόνια, θὰ τράβηξαν περισσότερο ἀπὸ δέκα φορές. Ἐπιτέλους ξεκόλλησε μ' ἕνα δυνατό τίναγμα καὶ δὲν ἔμνε πιά παρὰ νὰ τ' ἀνεβάσουν ὡς τὴν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ. Μ' αὐτὸ δὲν ἦταν τόσο εὐκολο, ὅσο φαινόταν. Γιὰ μιὰ στιγμὴ μάλιστα, πού οἱ σκύλοι εἶχαν πᾶψει νὰ τραβοῦν, τὸ βαρὺ ἔλκηθρο κόν-

τεψε νὰ γλιστρήσῃ καὶ νὰ ξαναπέσῃ πάλι στὸ βάθος τῆς τρύπας. Ὁ Φονδιέλλ, ὁ Στέφενσον κι' ὁ Μπόμπι ἔδωσαν ὅλη τους τὴ δύναμη γιὰ νὰ τὸ κρατήσουν ἐπάνω, ὁ Κίντ τραβοῦσε κι' αὐτὸς μὲ τὸ ἕνα χέρι του, μὲ καὶ τ' ἄλλο μαστίγωνε τὰ σκυλιὰ.

— Βαστάτε γερά! Τὸ ἀνεβάσαμε.

Ἐπιτέλους τὸ ἔλκηθρο ἔφθασε στὴν ἐπιφάνεια κι' ὅλοι ἀνάσαναν μὲ ἀνακούφιση.

— Οὐφ! ἔκανε καὶ πάλι ὁ Φονδιέλλ σφουγγίζοντας τὸ μέτωπό του. Δύσκολη δουλειά, παιδιά μου. Τουλᾶριστο δὲν εἶχαμε ἀβαρῖες κι' αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο.

Φόρτωσε πάλι στὸ ἔλκηθρο, μὲ τὴ βοήθεια τῶν συντρόφων του, ὅλα τὰ πράγματα ὅσα εἶχε βγάλει, κοίταξε ἀν ὁ κινήτῃρας ἦταν ἐν τάξει, καὶ δήλωσε πῶς ἦταν ἑτοιμος νὰ ξεκινήσῃ. Ὁ Κίντ ὅμως δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ σκυλιὰ του. Τὰ ἔδεσαν τότε κι' αὐτὰ μαζί μὲ τὸ ἔλκηθρό τους, πίσω ἀπ' τὸ δικό τους, γιὰ νὰ τὰ φέρουν στὸν καταυλισμό τους, ὅπου ὁ κ. Στέφενσον ἤθελε νὰ διευθυνθοῦν πρὶν ἀπὸ ὅπουδῇ ποτε ἄλλοῦ.

Ὅτε αὐτὸς βέβαια, οὔτε οἱ σύντροφοί του ξεχνοῦσαν τοὺς ἐπιβάτες τοῦ «Λίμπερτυ» κι' οὔτε ἀγνοοῦσαν πῶς ἦταν ἀπολύτως ἐπείγον νὰ ἐξακολουθήσουν τὶς ἐρευνες γιὰ τὴν ἀνεύρεση τους, πού εἶχε ἀναγκασθεῖ νὰ διακόψῃ ὁ Κίντ.

Δυὸ πιθανότητες ὑπῆρχαν γιὰ τὴν τύχη τους: ὅτι ὁ κύριος Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος μὲ τοὺς μαθητές του, κι' ἡ μὲς Γράς Κλάριτζ μὲ τὴ μαθήτριά της περιπλανιόνταν χαμένοι μέσ' στὴν ἀπέραντη παγωμένη ἐρημο, ἢ ὅτι εἶχαν πέσει στὰ χέρια τῶν Ἐσκιμῶν. Μὰ ἄραγε, δὲν ἦταν πιθανὸ νὰ εἶχαν φο-

βηθεῖ νὰ πομακρυνθοῦν πάρα πολὺ ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ δυστυχήματος, καὶ νὰ εἶχαν ξαναγυρίσει στὸ ἀερόπλοιο, πού θὰ τὸ εἶχαν δίχως ἄλλο ἐγκαταλείψῃ χωρὶς νὰ τὸ συλλογιστοῦν, σὲ μιὰ στιγμὴ πανικοῦ, δικαιολογημένου ἄλλωστε ὕστερ' ἀπὸ τὴ φοβερὴ τους πτώση;

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη καθυσόχαιζε τὸν Ἀμερικανὸ καὶ τὸν ἔκανε νὰ ἀναβάλῃ σὲ δευτέρῃ μοῖρα τὴν ἀναζήτησιν τῶν ναυαγῶν τοῦ ἀερόπλοιου.

Στὸν καταυλισμό, ὁ Στέφενσον κι' ὁ

Φονιέλλ' ξαπλώθηκαν λιγάκι, γευμάτισαν πλουσιοπάροχα και μπόρεσαν ν' ανακτήσουν τις δυνάμεις τους. Τίποτε καινούργιο δεν είχε συμβεί απ' τη στιγμή που είχε φύγει ο Κίντ. 'Ο Σίγκλοο κι' ο 'Αγκακός ουτε τόλμησαν καν νά ξαναπατήσουν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, κι' οἱ δυὸ συνένοχοί τους, φασκιοδεμένοι καλλιτεχνικώτατα, κοιμόνταν ἀκόμη τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου.

— Μποροῦμε νὰ τοὺς ἀφήσουμε ἐκεῖ πού βρίσκονται εἶπε ὁ Μπόμπ. Δὲν θὰ ξυπνήσουν τόσο γρήγορα.

— Θὰ μᾶς χρησιμεύσουν ὡς ἔμνηροι, πρόσθεσε ὁ Κίντ.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΕΞΟΧΗ

Ἀγαπητοί μου,

Σ Ε κάποιο γαλλικὸ μυθιστόρημα, διάβασα τίς προάλλες μιὰ σκηνή πού μοῦ ἔκαμ' ἐντύπωση. Κι' ἀκριβῶς γιατί σ' ἐμᾶς ἐδῶ τέτοια σκηνή θάταν ἀδύνατη: Μιὰ λαϊκὴ οἰκογένεια, ἀπὸ μιὰ φτωχικὴ γειτονιά τοῦ Παρισιῦ, βρίσκεται μιὰ Κυριακὴ, γιὰ πρώτη φορά στὴ ζωὴ της, σὲ μιὰ ὠραία ἐξοχή. Κι' ὁ συγγραφέας περιγράφει τὴ χαρὰ, τὴν ἐκσταση, τὴν τρέλλα τῆς νέας ἐκείνης μητέρας καὶ τῶν μικρῶν της παιδιῶν μπροστὰ στὴ μεγάλη φύση πού πρωτόβλεπαν, στὸν κάμπο, στὸ χῶμα, στὰ δέντρα, στὰ νερά. Ἦταν γι' αὐτοὺς σὰ μιὰ ἀποκάλυψη. Δὲν ἐφάνταζόνταν πῶς ὁ κόσμος, πού δὲν τὸν ἤξεραν παρ' ἀπὸ τὸν ἄθλιο δρόμο τους, τὴν ἄθλια τρώγλη τους, τὴν ἄθλια γειτονιά τους, ἔκρυβε τέτοιες ὁμορφιές. Τὸ κάθε τί, στὴν ἐξοχή, — ἡ φωλιά στὸ δέντρο, ἡ καλύβα στὸ χωράφι, ὁ μύλος στὸ λόφο, — τοὺς φαινόταν σὰ θαῦμα. Κι' ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ὅλη ἐκείνη τὴν εὐτυχισμένην ἡμέρα. μ' ἐπιφωνήματα ἐκπληξῆς, μὲ χαρούμενα γέλια, μὲ καμώματα παραφορᾶς ἀληθινῆς. Ἡ ἐπίσκεψή τους στὴν ἐξοχή, ἡ πρώτη αὐτῇ κι' ὥσως τελευταία, ἦταν στὴ ζωὴ τους γέγονός. Καὶ γιὰ πολὺν καιρὸ κατόπι δὲν μιλοῦσαν παρὰ γιὰ τὰ θαῦματα πού εἶδαν ἐκεῖ πέρα. Κάθε στιγμὴ, ἀπὸ τὴν κόλασή τους, ὁ νοῦς τους πετοῦσε στὸν παράδεισο. Ἐβλεπαν ὁλόαν στὸν ὕπνο τους τὴ φωλιά στὸ δέντρο, τὴν καλύβα στὸ χωράφι, τὸ μύλο στὸ λόφο... Καλέ, μὴν ἦταν ὄνειρο; Μὴν τᾶχαν ὄνειρευθεῖ καὶ τὴν Κυριακὴ ἐκείνη;...

Διαβάζοντας, προσπαθοῦσα νὰ θυμηθῶ ἂν εἶχα κι' ἐγὼ ποτὲ μιὰ τέτοια ἀποκάλυψη. 'Οχι, ποτέ. Ἀπὸ μικρὸ παιδάκι, εἶχα πάντα τὴν ἐξοχὴ μπροστὰ στὰ μάτια μου. Τὴν ἔβλεπα ἀπὸ τὰ ψηλά παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ μας,

κι' εἶχα ἀκόμα τὸ περιῶδιό μας, πού ἦταν σὰ νὰ ποῦμε. Ἡ μικρογραφία της: χῶμα, δέντρα, λουλούδια, πουλιὰ, πεταλούδες κι' ἕνα ψηλὸ κυπαρίσσι γεμάτο φωλιές... Ἐπειτα οἱ περίπατοί μας γινόνταν ταχτικά στὴν ἐξοχὴ πού τριγύριζε τὴ μικρὴ μας πόλη. Δὲν εἶχαμε ἀνάγκη ἀπὸ μεταφορικά μέσα γιὰ νὰ βρεθοῦμε στὸν κάμπο, στὸ χωράφι, στὸ λόφο. Πηγαίναμε σὲ λίγα λεπτά μὲ τὰ ποδαράκια μας. Κι' ἔταν, κάπου-κάπου, κανένα ἔκτακτο γιορτινὸ ἀμάξι μᾶς μετέφερε σὲ καμμιά πιδ μακρινὴ ἐξοχή, ἔδλεπα κι' ἐκεῖ πράγματα πού τὰ ἤξερα, πού τὰ εἶχα ξαναῖδεῖ, καὶ γι' αὐτὸ δὲν μοῦκαναν καμμιά μεγάλη ἐντύπωση. Ἡ ἐξοχή, μὲ ἄλλους λόγους, δὲν μοῦ ἀποκαλύφθηκε ποτὲ διαμιάς, ξαφνικά, ὅπως σὰ φτωχόπαιδα ἐκεῖνα τοῦ Παρισιῦ. Καὶ τέτοια βέβαια εἶναι ἡ περίπτωση ὅλων τῶν παιδιῶν ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα: Ζοῦν σὲ μικρὲς πόλεις τριγυρισμένες ἀπὸ ἐξοχὴ. Μὲ δυὸ βήματα, βρίσκονται στὸ χωράφι. Χωριστὰ τὰναριθμητὰ παιδιὰ πού ζοῦν στὸ χωράφι τὸ ἴδιο... Γι' αὐτὸ εἶπα ὅτι σκηνή, σὰν αὐτὴ πού διάβασα τίς προάλλες στὸ γαλλικὸ μυθιστόρημα, σ' ἐμᾶς ἐδῶ θάταν ἀδύνατη.

Κι' ὅμως! Ἐχω κι' ἐγὼ μὴν ἀνάμνηση, πού μοιάζει λίγο μὲ ἀποκάλυψη ἐξοχῆς: Εἶναι ἀπὸ τὴν πρώτην φορά πού ἔμεινα στὴν ἐξοχὴ νύχτα. Γιατί χτήμα στὸ νησί ἐμεῖς δὲν εἶχαμε γιὰ νὰ μένουμε, ὅπως ἄλλες οἰκογένειες, ὅλο τὸ καλοκαίρι. Συνήθως ἐπισκεπτόμαστε χτήματα φιλικὰ καὶ πάντα οἱ ἐκδρομῆς μας ἦταν ἡμερινές: μόλις σουρουπῶνε, μπαίναμε σ' ἀμάξι γιὰ τὴ χώρα. Κι' ἀκόμα δὲν εἶχε σκοτεινιάσει γιὰ καλὰ, ὅταν γυρίζαμε στὸ σπίτι. Μόλις προφταίναμε ἔξω τὸ τραγοῦδι τῶν τριζωνιῶν καὶ τὸ πέταγμα τῶν μαῦρων νυχτερίδων. Καὶ μόνο κάπου-κάπου τὴ φωνὴ τοῦ γκιώνη, πού ἀρχίζει τὸ μοιρολόι ἀργότερα... Ἀλλὰ μιὰ φορά, σ' ἕνα φιλικὸ χτήμα πού πήγαμε ἀπ' τὸ πρωί, δὲν μ' ἄφρισαν τὸ βρόδιν νὰ φύγω μὲ τοὺς δικούς μου. Ὁ μεγάλος γιὸς — παιδί τῆς ἡλικίας μου κι' ἀγαπημένος μου συμμαθητής, — ἤθελε καὶ καλὰ νὰ μὲ κρατήσῃ κοντὰ του δυο-τρεις ἡμέρες. Ἐδίστασαν, ἀλλὰ μ' ἄφρισαν. Ἐ, ἤμουν πιά μεγάλος... ὀχτῶ χρονῶν! Καὶ τὰ μᾶξι μὲ τοὺς δικούς μου ἔφυγε, κι' ἐγὼ — τί χαρὰ μου! — ἔμεινα στὸ χτήμα μὲ τὸ φίλο μου, τὴν οἰκογένειά του καὶ τὴν οἰκογένειά τοῦ σέμπρου.

Ἦταν Αὐγούστος. Ἡ σταφίδα, σὲ μερικὰ ἀλώνια, εἶχε ξεραθεῖ πιά κι' εἶχε σωριασθεῖ. Σ' ἕναν τέτοιο σωρὸ, σκεπασμένον μὲ τσοῦλια, ἀφοῦ δειπνήσαμε στὴν σάλα τῆς βίλλας, ξαπλωθήκαμε, ὁ φίλος μου κι' ἐγὼ, γιὰ νὰ μιλήσουμε καὶ νὰ ρεμβάσουμε. Πιὸ πέρα, σ' ἄλωνα, σ' ἕνα στρώμα μὲ πᾶπλωμα, εἶχε

πλαγιάσει ὁ σέμπρος πού θὰ πύλαγε τὴ σταφίδα καὶ... μᾶς. Παραξενεύθηκα: μὲ πᾶπλωμα σκεπαζόταν καλοκαίρι καιρός: Μοῦ ἐξηγήσαν πῶς τὴ νύχτα στὴν ἐξοχὴ ἔκανε κρύο, μὰ δὲν ἐννοοῦσα νὰ τὸ πιστέψω. «Ἐγὼ ἐδῶ, εἶπα, ντυμένος, θὰ κοιμώμουν μιὰ χαρὰ ὥς τὸ πρωί. — Μὲ τὸ νοῦ σου! ἀποκρίθηκε ὁ σέμπρος. Ἀμα προχωρήσῃ ἡ νύχτα, θὰ πᾶτε κι' οἱ δυὸ μέσα, νὰ πέσετε στὸ κρεβάτι σας...» Ἦταν ὅμως ἀκόμα νωρίς. Καὶ μπορέσαμε νὰ μείνουμε δυο-τρεις ὥρες σ' ἄλωνα, κουβεντιάζοντας καὶ ρεμβάζοντας. Δυὸ πράγματα, θυμοῦμαι, μοῦκαναν τὴ μεγαλύτερη ἐντύπωση: ἡ σιγαλιὰ τοῦ κάμπου κι' ἡ λαμπρότη τοῦ ἑναστρου οὐρανοῦ. Ἀλήθεια, ἡ σιγαλιὰ ἦταν τόσο, πού μοῦ φαινόταν πῶς ὁ κόσμος ὅλος εἶχε σταματήσει, εἶχε πεθάνει. Σὰ νὰ μὴ ζούσαμε πιά παρὰ ἐμεῖς οἱ δυὸ. Ὅτε φωνή, οὔτε τραγοῦδι, οὔτε γαῦγισμα. Κι' ὁ σέμπρος σὲ λίγο κοιμήθηκε κι' οὔτε ἀκουγόταν. Τὰ τριζόνια εἶχαν πᾶφει, οἱ νυχτερίδες εἶχαν ἐξαφανισθεῖ, κι' οἱ στριγγιές τῶν νυχτοπουλιῶν, μακρινές, σιγμιαίες, ἔκαναν ἀκόμα πιὸ βαθιὰ τὴ μυστηριώδη σιγαλιὰ... Τὸ αἶσθημα αὐτὸ, κρᾶμα φόβου καὶ θαυμασμοῦ, ἀληθινὰ πρώτην φορά τὸ δοκίμαζα. Δὲν ἐφάνταζόμουν πῶς ἡ ἐξοχή, τὴ νύχτα, ἦταν τόσο μεγάλη, — καθαυτὸ ἀπέραντη, — τόσο ἄγρια καὶ τόσο ἡμερὴ μαζί.

Καὶ δυνάμωνα τὴν ἐκστασή μου ὁ οὐρανὸς πού ἀπλωνόταν ἀπὸ πάνω μας, τὸ ἴδιο ἀπέραντος, τὸ ἴδιο πρωτογνώριστος. Πατέ μου δὲν εἶχα ἰδεῖ τόσο πολλὰ μαζί! καὶ τόσο λαμπρὰ ἄστρα! Ἐκείνη τὴ νύχτα, ἦταν συχνὰ καὶ τὰ πεφτάστερα. Κάθε τόσο, ἕν' ἄστέρι, θάλεγε, ξεκολλοῦσε, ἔτρεχε γράφοντας μιὰ φωτεινὴ γραμμὴ, κι' ἔσβυε. Μὰ ὅπως κι' οἱ στριγγιές τῶν νυχτοπουλιῶν, καὶ τὰ πεφτάστερ' αὐτὰ δὲν ἔκαναν ἄλλο παρὰ νὰ δείχνουν ἀκόμα περισσότερο τὴν ἀπεραντοσύνη τοῦ οὐρανοῦ. Συσχέτιζα χωρὶς νὰ θέλω τὰ δυὸ φαινόμενα, καὶ κάθε φορά πού ἀκουγα μιὰ στριγγιά, περὶμένα νὰ ξεκολλήσῃ κι' ἕν' ἄστέρι. Ἀ! νὰ το!...

Ἐπειτα ἄρχισε... τὸ κρύο. Νὰ κι' ἄλλο πράγμα πού δὲν ἐφάνταζόμουν: πῶς στὴν ἐξοχὴ ἡ θερινὴ νύχτα θάταν τόσο χειμωνιάτικη! Χωρὶς νὰ φυσᾷ καὶ θόλου, κι' ἂν κι' εἶχαμε ξαπλώσει ντυμένοι, ἀνατριχιάζαμε πάνω στὸ σωρὸ. Τὰ τσοῦλια μας λὲς κι' ἦταν βρεμένα... Κι' ἄξαφνα, ἐκεῖ πού νομίζαμε τὸ σέμπρο κοιμισμένον, ἀκούσαμε τὴ φωνή του: «Στὸ σπίτι γρήγορα! Πηγαίνετε τώρα νὰ κοιμηθῆτε! Εἶναι ὥρα!»

Ἐτοί εἶχα κι' ἐγὼ σὰ μιὰν ἀποκάλυψη ἐξοχῆς, — ἐξοχῆς ἄλλης ἀπὸ κείνη πού ἤξερα ὥς τότε, — τὴν ἀξέχαστη ἐκείνη νύχτα...

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΗΝ «ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ» ΤΟΥ ΧΑΛΕΠΑ

Όταν σὲ πρωτογνώρισα, θυμάμαι, Κοιμωμένη, πῶς ἦταν Φθινόπωρου μενεξεδένια δύση, καὶ στὸ λευκὸ κλινάρι σου γιὰ σένα, θλιμμένη, χιλιάδες ροδοπέταλα μ' ἀγάπη εἶχε σκορπίσει.

Χαμόγελο πλανιότανε σ' ἀμυγδαλὸ σου στόμα καὶ γύρω σου φτερογίγνε σὰν ὄνειρο ἡ γαλήνη. λὲς κι' ἡ ζωὴ δὲν ἔφυγε ἀπ' τ' ἀπαλό σου σῶμα κι' ἡ ὁμορφιά σου ἄπάνω σου ἀκέρια εἶχε μείνει.

Τότε στὸ νοῦ μου ξύπνησε κάποια ἄλλη Κοιμωμένη ζωντανέμον ἀνάγλυφο μὲ τὴ φωτιά στὰ στήθεια, μέσα στὰ ρόδα τῆς αὐγῆς τῇ γνῶρις γερίμνη κι' ἐμοῖατε πλὴν μὲ ὄνειρο δροσάτο ἡ μ' ἀλήθεια.

Ἀλλήμονο! Ἦρθε μιὰ αὐγὴ τοῦ ξανθομάλλη Ἀπρίλη κι' ἔτσι νεκρὴ τὴν κοιτάζαν, παιδιὰ σασιμένον μὲ τὸ στερεὸ χαμόγελο ζωγραφιστὸ στὰ χεῖλη καὶ μέσ' στὰ νεκρολούλουδα λουλούδι πὸν θλιμμένο!

Ἡ δύση πού σὲ γνώρισα μέσ' στὴν ψυχὴ μου μένει καὶ φέρνει τὴν εἰκόνα σου μπρὸς τὰ δικά μου μάτια, νὰ μοῦ θυμίσῃ σὰν καὶ σὲ τὴν ἄλλη Κοιμωμένη, πού τὴν καρδιά μου μιὰ αὐγὴ τὴ σκόρπισε κομμάτια.

Ἀκόμη δὲν τὴν λάξευσε τεχνίτης ἐμπνευσμένος στὸ μάγαρο τ' ἀθάνατο μὲ φτερωμένο χέρι. ὁ νοῦς μου, μὲ ροδόκρινά, σ' ὄνειρο βυθισμένος, τὴν πλάθει ἔτσι ἀνάλαφρη σὰν τ' Ἀπριλιοῦ τᾶγέρι!

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΣΕΜΙΑΣ

Ἐνα Αὐγουστιάτικο μεσημέρι, μεθυσμένη ἀπὸ τὸ καυτερὸ λιπόρη τοῦ καλοκαιριοῦ, πήγα ἐξάπλωσα κάτω ἀπὸ τὴ πασχαλιές, πού σχηματίζουν ὅλες μαζὶ ἕνα κισκὶ ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ κήπου, γιὰ νάρω λίγη δροσιά.

Ὅλα τὰ λουλούδια ἔγερναν τὸ κεφαλάκι τους λαγνέμενα τοῦ ἡλίου, τὶς καυτερές ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, περιμένοντας τὸ δειλινὸ πού θὰ τὰ δροσίσει μὲ τὸ ἀπαλὸ ἀεράκι. Οἱ ψηλὲς μιμῶδες, λίγα βήματα μακριὰ μου, ἔγερναν κι' αὐτὲς τὰ λιγερά κλαδιά τους λιγωμένες ἀπὸ τὴ ζέστη.

Τὰ πουλιά, χωμένα στὴν πυκνὴ φυλλωσιά μιᾶς ροδοδάφνης,

ἄφηναν κάθε τόσο ἕνα τιτίβισμα νυσταγμένο.

Μισόκλεισα τὰ μάτια μου ἐλπίζοντας νάρθῃ ὁ ὕπνος καὶ νὰ μὲ φέρῃ στὰ φτερά ἐνὸς ὄνειρου σὲ χώρες δροσερές μὲ κρύα καὶ διάφανα νερά, ὅταν ἀκούσα ἐκεῖ κοντὰ μου κάτι μυστηριώδεις ψιθυρισμούς. Γύρισα πολὺ σιγὰ σιγὰ τὸ κεφάλι μου, γιὰ νὰ μὴν κάνω θόρυβο, καὶ κατάλαβα πῶς μιλοῦσε ἡ ἀγαπημένη μου ὁλάνθιστη τριανταφυλλιά μὲ τὴν ἐρηγίασεμιὰ τοῦ γειτονικοῦ κήπου.

Τί ζέστη φοβερὴ πού κάνει! ἔλεγε ἡ τριανταφυλλιά. Προσπαθῶ νὰ δροσίσω τὰ δημοφᾶ τριαντάφυλλά μου μὲ τὸ χυμὸ μου, μὰ τοῦ καίτου. Εἶμαι τόσο λυπημένη πού τὰ βλέπω νὰ γέρουν μαραμένα. Κι' ἐγὼ αἰστανόμαι τέτοια νάρχη, πού εἶμαι ἐτοιμὴ νὰ πέσω χάμα.

Ἐνας θλιβερός στεναγμὸς ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν ἐρηγίασεμιὰ, πού ἄρχισε νὰ λέη:

Ἐγὼ τώρα πιά δὲν αἰστανόμαι οὔτε τὸ κρύο οὔτε τὴ ζέστη, γιατί εἶμαι ἐρηγία. Μιὰ φορά κι' ἐγὼ, ἐδῶ κι' ἐνάμιον χρόνον, καμάρωνα δροσερὴ κι' ὁλάνθιστη Μ' ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού ἔφυγε γιὰ πάντα ἀπὸ τὴ γῆ ὁ μικρὸς Τίτος, τὸ μονάκριβο παιδί τῶν ἀφεντικῶν μου, ἔπαθα κι' ἐγὼ ν' ἀνθίζω καὶ νὰ χαίρομαι στὸν ἐρχομὸ τῆς ἀνοιξῆς.

Δὲν ἐπρόφρασε ἐσύ, καλὴ μου τριανταφυλλιά, νὰ τὸ γνωρίσεις, γιατί μόνο ἕνα χρόνον ἔχεις πού στολίζεις τὸν κήπο τῶν ἀφεντικῶν σου. Πόσο τὸν ἀγαποῦσα ἐγὼ τὸν ὁμορφὸ μικροῦλά! Ὅταν ἦταν πολὺ μικρός, τὸν ἔπαιζον ἡ μαμά του στὴν ἀγκαλιά της καὶ τοῦ ἔκανε βόλτες στὸν κήπο. Καὶ τότε πῶς καμάρωνα τὸμορφο ἐκεῖνο σμιλῆμα! Μὰ σὰ μεγάλωσε λιγάκι καὶ μποροῦσε νὰ περπατᾷ μόνος του, ἔτρεχε κοντὰ μου, κοντὰ στὴ ρίζα μου, κι' ἔπαιζε μὲ τὰ βότσαλα, κι' ἔπειτα σὰν κουφάριζαν, ἀκούμπουσε τὸ κορμάκι του πάνω μου γιὰ νὰ ξεκουραστῇ, σηκώνοντας μὲ τὸ χεράκι του τίς καστανὲς μπουκλιτσές, πού σκέπαζαν τὸ ρόδινο προσωπάκι του. Ποτὲ δὲν ἀποχωρίζονταν ἀπὸ μένα. Ἦμουν τὸ πιὸ ἀγαπημένο του δειντάκι.

Ἐτοί τὸβλεπα ἀπὸ μέρα σὲ μέρα νὰ μεγαλώνει καὶ νὰ ὁμορφαίνει. Μιὰ μέρα ἔφτασε ἕνα στεφάνι μὲ τὰ λουλούδια μου καὶ σκόλισε τὰ καστανὰ του μαλλάκια καὶ σὰν τρελλὸ ἔτρεχε στὸν κήπο κυνηγώντας τίς πεταλούδες. Μιὰ ἄλλη μέρα πάλι, πού τὸν εἶχε μαλώσει ἡ μαμά του, ἔτρεξε κοντὰ μου μὲ τὰ μαῦρα του ματάκια βουρκωμένα, καὶ μοῦ ἔλεγε τὴν παιδικὴ του θλίψη. Κι' ἐγὼ, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσω, ἔγειρα τὰ κλαδιά μου καὶ χάρδψα τὸ κεφαλάκι του μὲ τὰ μυρωμένα λουλούδια μου.

Μ' ἀμέτρητη χαρὰ εἶδα τὸ μικρὸ Τίτο νὰ φτάσῃ στὰ πέντε του χρονάκια.

Μιὰ μέρα μάτια περιμένα ν' ἄρθῃ κοντὰ μου καὶ νὰ σκορπίσω στὰ μαλλάκια του λίγα λουλούδια. Ἦρθε κι' ἡ δεύτερη κι' ἡ τρίτη μέρα χωρὶς νὰ φανῇ ὁ μικρὸς ἀγαπημένος μου φίλος. Ἀπελπισμένη ψήλωσα τὰ κλαδιά μου προσπαθώντας νὰ δῶ, ἀπὸ τίς τραηγμένες κουρτίνες τοῦ παραθύρου, τί γινόταν στὸ μικρὸ του δωμάτιο.

Μὲ μεγάλη θλίψη εἶδα τὸ φίλο μου ξαπλωμένο στὸ κρεβάτι τοῦ μὲ γλωμὸ πρόσωπο, καὶ κοντὰ στὸ προσκεφάλι του καθόταν ἡ μαμά του καὶ ἔκλαιε. Κατάλαβα πῶς ὁ ἀγαπημένος μου μικρούλης ἦταν βαριὰ ἀρρωστος. Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωί, ἦρθε δακρυσιμένη ἡ ὕπηρετρια κι' ἔκοψε λίγα ἀπὸ τὰ λουλούδια μου. Ἐπειτα ἔξαγύρισε στὸ δωμάτιο τοῦ μικροῦ καὶ τὴν εἶδα πού τοῦδινε τὰ λουλούδια. Ἐκεῖνο τέντωσε μὲ κόπο τ' ἀδυνατισμένα χεράκια του, τὰ πήρε καὶ τὰ μύρισε βαθιά. Ἐπειτα... ἀκούσα φωνές καὶ κλάμματα θλιβερά. Κατάλαβα πιά πῶς τὸ μικρὸ ἀγγελοῦδι πέταξε στὸν οὐρανὸ καὶ δὲ θὰ ξανααρχόταν κοντὰ μου νὰ παίξῃ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἄλλης μέρας ἦρθε πάλι ἡ ὕπηρετρια κι' ἔκοψε σχεδὸν ὅλα τὰ λουλούδια μου. Σὲ λίγο εἶδα νὰ βγάνουν τὸ μικρὸ μου φίλο, μέσα σ' ἕνα κάτασπρο μικρὸ φέρετρο, στολισμένον μὲ τὰ λουλούδια μου, καὶ τὸν πέργνον μακριὰ μου. Ὁ πόνο μου ἦταν τρανὸς καὶ δὲ βάστηξα.

Τίναξα μεμιάς τ' ἄνθια μου καὶ σιγὰ-σιγὰ ξεράθηκα. Τί τὴν ἤθελα τὴ ζωὴ, ἀφοῦ τὸ μόνο πλασματάκι πού χαίρονταν τὴν ὁμορφιά μου πέθανε; Λένε πῶς ἡ μαμά τοῦ μικροῦ μου φίλου εἶναι τρελλὴ καὶ καθέται κλεισμένη μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ παιδιοῦ της. Ἀκούσα πάλι πῶς θὰ τὸ πούλησον τὸ σπίτι αὐτὸ καὶ θὰ φύγουν. Χτὲς ἦρθε ὁ ἀγοραστὴς κι' ἀφοῦ ἔβλεπε ὅλο τὸν κήπο κοντὰ-κοντὰ, πλησίασε καὶ σὲ μένα. Αὐτὸ τὸ ξερό δειντάκι δὲ χρειάζεται, εἶπε, θὰ τὸ βγάλω καὶ θὰ φυτέψω τίποτ' ἄλλο. Βλέπετε λοιπόν, τριανταφυλλιά μου, πῶ, ἐνῶ πρῶτα κι' ἐγὼ καμάρωνα σὰν καὶ σένα, τώρα εἶμαι ἀχρηστὴ καὶ θὰ μὲ πετάξουν. Μὰ τί μὲ μέλει; Ὁ Τίτος δὲν ὑπάρχει...

Κι' ἡ ἐρηγίασεμιὰ, στενάχοντας πάλι θλιβερά, βυθίστηκε στὴν πρώτη τῆς ἡσχία. Ἡ ἱστορία τῆς γιασεμιάς τόσο θλιβερὰ ἀντήχησε στὴν ψυχὴ μου, πού καρφώθηκα ἀκίνητη στὴ θέση μου χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ σηκωθῶ.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἐνοῦσα κατὶ νὰ γλείψω τὰ χεῖρά μου κι' εἶδα τὸ Μπόμπ τὸ σκύλο μου. Πετᾶχτηκα μὲ μιᾶς ἀπάνω κοιτάζοντας γύρω μου ἀφρημένη καὶ προσπαθώντας νὰ συνέλθω ἀπὸ τὸνεῖρό μου. Σιφονέτ

ΣΦΟΥΓΓΑΡΑΣ

Ὁ Μανώλης μικρός, καὶ πῶς νὰ σὰς τὸν παρουσιάσω—ἦταν γειτονόπουλό μας, βλέπετε, καὶ τὸν ἤξερα.— Νά: ἕνας μικρὸς γεμάτος σπουδὴ στὴν κεφαλὴ του, ἀδιόρθωτος, ἀπλutos, τέλος πάντων σὰν τὰ πολλὰ παιδιά τοῦ νηιοῦ μας τὸν καιρὸ ἐκεῖνο. Δυὸ πράγματα φοβόταν στὸν κόσμο πιὸ πολὺ κι' ἀπ' τίς πολὺς ξυλιές τῆς μάννας του: Τὸν δαγᾶτὴ μὲ τὸ καμτσίκι του καὶ τὴν θάλασσα. Τὸ καλοκαίρι, εἶχα ἕνα χωράφι κοντὰ στὴ θάλασσα καὶ ὁ ἀγῶνας τοῦ ἦταν μεγάλος, σὰν τὸν πῆγαινε ἡ μάννα του νὰ τοῦ κἀμῆ μάνιο. —Ἴσως φοβόταν νὰ μὴν ξεπλῶθῃ λίγο καὶ μόνο ὁ φόβος τοῦ δαγᾶτὴ τὸν ἔκανε νὰ μὴ κλαίοντα δυνατὰ στὴ θάλασσα, καὶ καμὴν δυὸ τρεῖς βουτιές.

Λεῖψαμε κάμποσα χρόνια ἀπὸ τὸ νηοῖ μας—καὶ κάποτε τὸ καλοκαίρι πού ἐρχόμαστε δὲν θυμόμουν νὰ τὸν δῶ.—Καὶ ὕστερα σὰν μὴν δειζάναμε πέρου, τί νὰ σὰς πῶ; ἔτριβα τὰ μάτια μου καὶ πῶς νὰ τὸ πιστέψω πῶς ὁ Μανώλης ἔγινε—ἂν τὸ φαντασθῆτε—σφουγγαρός! Καὶ τί; ἕνας ἀντρακλὰς ἴσαμε κεῖ πάνω, ἡλιοκαμμένος, δυνατός, κι' εἶναι μόλις 17 χρονῶν.

Βοήκα ὕστερα τὴ μόννα του καὶ τὴ ρωτοῦσα καὶ μοῦλε τὴν ἱστορία ὅλη. Ἀπὸ μικρός πού δὲν ἦταν ἄξιος γιὰ τίποτα, πῆγαινε στὴ μιὰ τέχνη, στὴν ἄλλη, μὰ πούθενά δὲν ἔμεινε. Νίκησε ὕστερα τὸ νησιώτικο ἐνστικτὸ του καὶ στοάφηκε στὴ μάννα μας τὴ θάλασσα νὰ δοκιμάσῃ. Μὲ τὴν πρώτην βουτιά πήγε κάτω 5 ὀγυνές, κι' ἔπιασε κ' ἕνα ὁμορφο σφουγγαράκι. Ἐ, τώρα οἱ καπετανεῖοι ὅλοι τὸν κυνηγοῦν! πρῶτος σφουγγαρός ὁ Μανώλης! Καὶ πόσο τὸν καμάρωσα φέτος, σὰν μέσα σὲ τόσους ἄλλους ἔπιασε τὸ Σταυρὸ πού οἶξανε τὰ Φῶτα στὴ θάλασσα. Μπαρῶ, Μανώλη, παλιὸ γειτονόπουλό μου.

Ἰνδιάνα

ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ (*)

Μιὰ ἀνοιξιὰτικὴ ἀγὴν περπατοῦσα στὴν ἐξοχὴ καὶ καμάρωνα τὴν ὁμορφὴ φύση. Τράβηξε ἰδιαίτερα τὴν προσοχὴ μου ἕνας ἀνθισμένος κήπος καὶ δὲν δίστασα νὰ περᾶσω τὸ κατὰφύ τοῦ καὶ νὰ μῶ μέσα. Μιὰ ἀνθισμένη ἀμυγδαλιά, στὴ μέση, φάνταζε σὰ βασίλισσα. Κοντὰ στὴν πόρτα μιὰ δάφνη, πιὸ πέρα ἕνας νάρκισσος, στὸ πλάι μιὰ ἀκακία, καὶ στὸν τοῖχο σκαλωμένο ἕνα αἰγόκλημα ἔχυνε τὴ γλυκεῖα του μυρωδιά.

Προχωρῶ πιὸ μέσα, κάπου σκαλώνοντα τὰ πόδια μου. Σκύβω, ἕνα πληγωμένο πουλάκι ἦταν πεσμένο στὴ χλόη. Τὸ σηκώσα μὲ προσοχὴ καὶ βλέποντας (*) Ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὰ περὶ-ψευδῶνυμα.

το λυπημένο βλέμμα του, έχυσα πόνου δάκρυ!

Σε μία άκρη, μία σαρκωμένη γέφυρα έλα άπλωνε τα κλωνάρια της. Έκει απέθεσα το πουλάκι. Μία μέλισσα βομβούσε γύρω στα λουλούδια, ενώ μία μαρομένη γαζία περιμένε την εποχή της για ν' άνθισ.

Είχα φθάσει στο σπιτάκι. Μία γελαστή μικρούλα καθόταν στο κατώφλι, με μία όμορφη κουκλίτσα στην άγκυλιά της. Την χαιρέτησα μ' ένα χαμόγελο κι' εκείνη έτρεξε να με καλωσορίση.

— Τι ευγενικό κοριτσάκι! της είπα, βέβαια που είσαι το καμάρι της μητέρας σου!

Η μικρούλα κοκκίνησε από ευχαρίστηση και, θέλοντας να με περιποιηθή, τρέχει σε μία άγριο-σταφυλιά για να μου προσφέρει ένα μαγιάτικο ρόδο. Το κόβει αλλά... βγάνει μία φωνή και το αφήνει να πέση.

Την καίμενη! την είχα τσιμπήσει ένα κακό...

Άγκάδι

ΑΠΟ ΤΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΣΤ' ΑΓΡΙΟΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

— Έτοιμη ή βάρα, Χριστόφορε; Άκόμη; Ούφ, θά νυχτώσει και δε θά βρούμε τίποτα.

— Έχουμε καιρό, κυρίες, τούτη την ώρα πάντα τα ξαφνίζουμε, και πιάνουμε κι' από δαύτα! έλεγε ο Χριστόφορος που έδενε τώρα τα κουτιά στους σκαρμούς για να ξεκινήσουμε για το ταξίδι μας στα περισσότερά.

Εμπρός λοιπόν, έγω πέρνω το δεξί κουπί και σύ, Άλίκη, πάρε τ' άλλο. Όσο για τις άλλες τέσσερις της παρέας τους άρσεσε καλύτερα να ξεπλύνουνε τους πάγους και ν' αφήνουν επιφωνήματα θαυμασμού για κάθε όραίο που συναντούσαμε. Η δολοεική βαρούλα μας γλύστησε γοργά πάνω στα γαλανά νερά.

— Σιγά, κυρία! φώναζε τότε, τότε ο μικρός μας, σοκολατένιος από τον ήλιο βαρκάρη; που εκτελούσε χρέη καπετάνιου, καθισμένος σταυροπόδι πάνω στην πρόρα της βάρκας.

Λίγες κουπιές άκόμη κι' αφήσαμε πίσωθι μας το πόρτο. Νά κι' η Στριφτή που πρασίνιζε ολόδροση με τα λιοστάσια της και με την άσημενια άκροθαλασσιά της. Περάναμε και τις φοκοφολίες.

Προσεχτικές πάντα στις διαταγές του καπετάνιου μας, τρέχαμε αφήνοντας άιστερά μας κι' άλλες όμορφες μεριές της άκροθαλασσίας. Κοντεύαμε να φτάσουμε, δώσαμε όμως τώρα τα κουτιά στο Χριστόφορο, γιατί ήσαν φόβος να «τρακάρουμε» καθώς είπε, έπειδή ήσανε ριχτά εκεί τα νερά.

Νά, λίγο άκόμη και μία μεγάλη του κουπιά άφησε τη βάρκα μας να γλυστρήσει μέσα στη στεγιά, όπου μόλις χώρεσε και μπήκε.

Κρατήσαμε την άναπνοή μας για να βεβαιωθούμε αν τα κακόμοιρα φτωχά πουλάκια ήταν έκει. Ένα φρού φρού μās έπεισε πως ήσαν μέσα. Άοχίασε όλες τα παλαμάκια, και τότε ό! μέσα άπ' όλες τις τρύπες στη βάρκα, άπ' όλες τις σχισμές, άπ' όλες τις χαραματιές ένα γχοίσο σύννεφο ξεπετάχτηκε στον άέρα κι' ένα βουητό συνόδεψε σ' άρκετή απόσταση.

Ήτανε τ' άγριοπερίστερα που τρούαζονε πάντα στον περιεργο αυτό κρότο π' άκούνε άπ' όλους τους επιδρομείς τους και φεύγουνε μίλλια μακριά, νομίζοντας πως θά γλυτώσουνε τη ζωή τους και τα μικρά τους, κι' οι φτωχές τους καρδούλες σπαρξουνε κάθε φορά στον ίδιο εκείνο άγριο κρότο!

Άλλά χωρίς δύναμη καμιά, χωρίς πνοή, μισοπεθαμένα από το φόβο πέσανε στη βάρκα μας, το μικρό τους κοριάκι έτρεμε κι' οι φτερούγες τους ήσανε τόσο άδυνατισμένες!

Κακόμοιρα φτωχά πουλάκια, που για τη διασκέδαση και τη χαρά των άλλων χάνετε τη γαληνόμενη ζωή.

Ποτέ άλλοτε, ποτέ, δεν θά ξαναταράξουμε την ευνυχία σας έκει μέσα στις σκοτεινές τρύπες του πελόριου βράχου σας! Ξαναγυρίστε και ζηήστε ήσυχια στην έρημά σας!...

Λατάνια

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΚΩΤΟΙ

Για τη φιλαργυρία των Σκώτων υπάρχει μία διασκεδαστική ιστορία, που από στόμα σε στόμα, από μυσό τώρα αιώνα, την διηγούνται στο Άμπερλεν.

Τρία άδελφια κρατούσαν ένα κατάστημα με άρκετά κέρδη σ' αυτήν την πόλη. Όταν ή περνούσαν τους αιώνες άρχετα, άποφάσισαν να ιδρύσουν ένα κατάστημα στην Καλκούτα. Όμοιόχρονος λοιπόν άδελφός κληρόθηκε νάναλάβη την έπιχείρηση κι' έφυγε για τις Ινδίες. Έκει μ' επιτυχία τελείωσε τις δουλειές κι' έπειτα από 20 χρόνων έκπατρισμό, έπιθύμησε τ' άδελφια του και την πατρίδα του κι' άποφάσισε να γυρίση.

Μπαχαρίστηκε για την Άγγλία, και στο Λίβερπουλ, βγήκε με χαρά να συναντήση τ' άδελφια του. Τάδελεγα του τον γνώρισαν εύκολα, αλλά αυτός δυσκολεύθηκε πολύ να τους άναγνωρίση, γιατί ενώ πρώτα ήσαν τελείως άγνέιοι και ξερισμένοι, τώρα μία μεγαλοπρεπής και πελοριών διαστροφή γενειάδα τους σκέπαζε ως τις μέση. «Ό! φώναζε ο άδελφός τους, τί έκκεντρική ιδέα! Γιατί άφισατε να φτωχάσουν μεγάλες γενειάδες; — Δεν θυμάσαι λοιπόν, είπε ο μεγαλύτερος άδελφός, πως φεύγοντας για τις Ινδίες, πηρες και το ξυράφι μαζί σου;

(Απ' τ' Άγγλικό)

Κυρά-Φροσύνη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στο μάθημα της Ζωολογίας. Ο καθηγητής.— Τί γνωρίζεις περί της οικογενείας των πιθήκων;

Ο μαθητής.— Μά ξέρετε, κύριε, ή μαμιά μου έχει άπαγορευσει να λέω τα οικογενειακά των άλλων.

Τρομερός

Ο Νίκος ρωτά τη Μαρία τί θά πη ούρανόδυστης.

Κι' ή Μαρία άπεσως:

— Έκείνος που ξύνει τον ούρανίζκο του!

Γεώργιος Άβέρωφ

Η μαμιά.— Πάλι λέρωσες τα ρούχα σου, παιδί μου. Μά δεν σου είπα να μ'ην τρέχεις;

Ο Μιμής.— Μά άκριβώς έπειδή σ' άκουσα, μαμιά, λερώθηκα. Γιατί άν έτρεχα καθώς με κυνηγούσαν, δε θά μ' έφταναν οι άλλοι και δε θά μ' έρριχναν στις λάσπες.

Ιούλιος Κάισαρ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

[Γ' Ίδε «Διάπλαση» 1929, φ. 36]

Έξήγησα από τρεις φωτογραφίες, ούτε πολύ μεγάλες, αλλά ούτε πολύ μικρές, που να παριστάνουν σκηνές του υπαίθρου, είτε με παιδιά, δηλαδή από την παιδική ζωή — που θά τις προτιμούσα — είτε από τη ζωή των μεγάλων. Λιγοστοί όμως από τους διαγωνιζομένους συμμορφώθηκαν πιστά μ' αυτούς τους όρους. Οι περισσότεροι μου έστειλαν κάτι τόσες-δύο φωτογραφίες, που θάπρεπε να τις κοιτάξω κανείς με το μικροσκόπιο, κι' άλλοι, άκόμα χειρότερο, άντι για σκηνές του υπαίθρου, μου έστειλαν άπλά τοπία, χωρίς παιδιά, χωρίς ανθρώπους, ούτε καν με ζώα!

Οι όραιότερες π. χ. φωτογραφίες του Διαγωνισμού, — ζωηρές, καθαρές, σε καλό σχήμα και μ' έκτακτο γούστο στην έκλογή του θέματος, — είναι της Ρετοίκας. Άλλά τί να τις κάνω; Η μιά παριστάνει τη Μονή του Προδρόμου στη Ζάκυνθο (κι' ούτε ίχνος καλογηρου άπέξω) ή άλλη μιά δύση σε έρημη ζακυνθινή έξοχή, κι' ή τρίτη έναν έξοχικό ζακυνθινό δρόμο, κι' αυτόν παντέρημο!

Από τις καλύτερες επίσης είναι κι' οι φωτογραφίες της Λιλις Θεοτοκά. Άλλά τί κρίμα! Οι δυο πολύ παριστάνουν παιδικές σκηνές του υπαίθρου, είναι μικρότερες άπ' όσο τις ήθελα και τόσο θαμνές, που είναι ζήτημα αν θά πετύχουν στη φωτοτυπογραφία ή για να δημοσιευθούν. Μόνο ή τρίτη είναι ζωηρή κι' άρκετά μεγάλη (Δελφινό στο Αφρινί). Άλλά αυτή δεν έχει παιδιά: μόνο πρόβατα και τον τσοπάνη κι' είναι μάλλον

τοπίο παρά σκηνή του υπαίθρου όπως την ήθελα.

Έτσι, από κάθε τριάδα φωτογραφιών, πότε έλειπε τοίτο και πότε εκείνο. Και με μεγάλο κόπο κατάφερα να ξεχωρίσω τις τρεις φωτογραφίες της Δούλης Δωδεκανήσου, που κι' άρκετά καλά καμωμένες είναι, και τους όρους του Διαγωνισμού εκπληρώνουν πιστά. Η πρώτη — ή καλλιτεχνικότερη ως φόρμα — παριστάνει παιδιά στα μπάνια ή δεύτερη άραπάκια στο Κάιρο, κι' ή τρίτη — ή καλύτερη ως φωτογραφία — έναν ποτιστή.

Στη Μικρή Τάξη έκανα σχεδόν ίσοδύναμες τις φωτογραφίες του Άγγελόπουλου και του Πόνου Δάκρυ. Άλλά ή πρωτοτυπία κι' ή χάρη του θέματος «Κυνήγιομα τζιτζικιών» δίνει τά πρωτεία στον πρώτο. Είναι περιττό να πω περισσότερα. Άπ' όσα είπα, κάθε διαγωνιζόμενος θά καταλάβη για ποιο λόγο οι φωτογραφίες του ήσαν σε κατώτερη θέση από κείνη που ίσως περιμένε.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ, από 15 και άνω καθώς και οι μη σημειωσάντες ηλικίαν.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Δούλη Δωδεκανήσου [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Λιλή Θεοτοκά [18Ε]. — Κόρη των Άθηνών [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Βολιώτικο Καβουράκι [15Ε]. — Ρασπουτιν [14Ε]. — Μπούμ [14Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12Ε] εις έκαστον: Ρετοίκας, Αξένιαστος, Α. Ν. Παπαζογλου, Σγουρόμαλη, Έρείκη, Ίβαν, Νέμεσις.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10Ε] εις έκαστον: Εύθύμιος Φιλίππης, Άννύτη, Τζίνα, Δ. Χ. Παπαϊωάννου, Τζοκόντα, Κάμεν Σύλβα, Εύα, Γειά ΣΑΣ, Χαράλαμπος Χρυσάνθης.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ, από 14 έτών και κάτω.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Άγγελόπουλος [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Πόνου Δάκρυ [18Ε]. — Πάνθεια Άβραδάτου [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Ιούλιος Κάισαρ [16Ε]. — Χρυσό Παγώνι [15Ε]. — Πλοίαρχος Γράν [14Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ από [12Ε] εις έκαστον: Αθανάσιος Διάκος, Μυσηριωδής Καβαλλάρης, Καμάρι της Μητέρας, Άσημάκης Άσημακόπουλος, Γεώργιος Άβέρωφ.

Μερικά φωτογραφία βραβευσθέντων θά δημοσιευθούν στο έρχόμενο.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΟΙ ΑΛΛΑΞΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ συνδρομηταί παρακαλούνται να δηλώσων άμέσως την νέαν των διεύθυνσιν εις το γραφείον μας αποστέλλοντας και δραχμ. 5 δια την έκτύπωσιν της νέας ταινίας. Άλλως δεν ευνυνόμεθα δια την άπόλειαν των φυλλαδίων των.

Πώς θά περάσετε πιό ευχάριστα το καλοκαίρι σας;

Είναι άπλούστατο: Θα προμηθευθήτε όσους περισσότερους μπορείτε

ΤΟΜΟΥΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»,

και θά τους πάρετε μαζί σας στο ταξίδι, στην έξοχή, όπου θά πάτε, — αλλά κι' όπου θά μείνετε, — για να περάσετε τις Διακοπές.

Κι' ένας μόνος Τόμος της Β' Περιόδου άρκεϊ, με τις 400 του σελίδες, με τα τρία ή τέσσερα μυθιστορήματά του και με τα τόσα άλλα που περιέχει. Άν πάρετε μάλιστα τον Τόμο του 1929, που έχει 600 σελίδες και 8 μυθιστορήματα, τί άλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στα φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθήτε τον και κάμετε εγκαίρως την προμήθειά σας, αν θέλετε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθήναι, 42 οδός Ευριπίδου, την 9 Ιουλίου 1930

ΠΟΛΛΟΙ φίλοι μου, αυτόν τον καιρό, μου έστειλαν χρήματα μέσα σε γράμματα: αλλά δεν έλαβαν ούτε άπάντηση ούτε τα πράγματα που ζητούσαν. Και τώρα με ρωτούν την αίτια. Άς μάθουν λοιπόν ότι στο Ταχυδρομείο Άθηνών συνέβαινε μία κατάχρηση: Ένας ταχυδρομικός διανομέας, — αυτός στον όποιον παρέδιδαν τάπλά γράμματα για να μού τά φέρηγ, Λουκάς Άννινος ή Κατσούνης τονόμα — τα πήγαινε πρώτα στο σπίτι του και τά-νοινε σκεδόν όλα. Όσα είχαν χρήματα, τά κρατούσε, και τό άπόρρητο των επιστολών παραβίαζε...

Η Νεράιδα της Σκοτεινιάς, «ελεύθερη τώρα από κάθε μαθητική άπασχόληση», μού γράφει «τό πρώτο της καλοκαιρινό γράμμα». Είναι μεγάλο και όραιο. Μιλεί για τον Προμηθέα Δεσμώτη, για τις Δελφικές έορτές και για τη δ.Ταρσούλη που σάς τις περιέγραψε τόσο όμορφα. Στο τέλος μού λέει ότι δεν κατάλαβε τί «Μονόγραμμα» τού κ. Τέλλου Άγρα και μού ζητεί κάποια εξήγηση του συμβολισμού του. Άλλά έδω τά μπλέξαμε...

Γιατί αυτά τά πράγματα δεν εξηγούνται σε μαθητικά. Άποσείνονται μάλλον στη δικαιοσύνη παρά στο νόο, κι' εξασκούν μίαν ύποβολή όμορφιάς που δεν τό κάνει βέβαια ή φύλη λογική. Κι' έγω δεν κατάλαβα πολλά πράγματα από τό διήγημα αυτό τό άγαπητό μου συνεργάτη. Είδα όμως ένα ποιητικό, όραιο παραμύθι. Κι' αυτό μού έφτασε. Άς της φτάση λοιπόν και της καλής μου Νεράιδας της Σκοτεινιάς.

Οι άπαντήσεις μου στην άλληλογραφία, Οδράνιο Τόξο, πρέπει να ενδιαφέρουν και τους άλλους, να ενδιαφέρουν όλους. Γι' αυτό από κάθε γράμμα εκλέγω τό σημείο στο όποτον πρέπει νάπαντήσω, διάφορο άν αυτό δεν τό θεωρεί ως τό κυριώτερο εκείνος που μού γράφει. Κι' έτσι συμβαίνει συχνά: Έκείνα δηλαδή που νομίζει κανείς δευτερεύοντα, εκείνα άκριβώς είναι

λη με γράμμα και, τό κυριώτερο, θά τη λάβω άσφαλώς. Βέβαια και τό συστημένο γράμμα δεν χάνεται ποτέ. Άλλά κι' αυτό, όταν έχη χρήματα, είναι κατάχρηση: ο νόμος δηλαδή δεν επιτρέπει να έσωκλειώνται χαρτονομίσματα σε γράμματα συστημένα μόνο τσέκ, κουπόνια, γραμματόσημα κτλ. Όστε όχι μόνο τό άσφαλέστερο, αλλά και τό μόνο νόμιμο μέσο είναι ή επιταγή. Έλπίζω να μ'ην ήναπαθή πιά κανένας, όπως την έπαθον τόσοι, αυτόν τον καιρό, από τον άσυνείδητο άνθρωπο, που και τά ένα λεπτά κρατούσε, και τό άπόρρητο των επιστολών παραβίαζε...

Η Νεράιδα της Σκοτεινιάς, «ελεύθερη τώρα από κάθε μαθητική άπασχόληση», μού γράφει «τό πρώτο της καλοκαιρινό γράμμα». Είναι μεγάλο και όραιο. Μιλεί για τον Προμηθέα Δεσμώτη, για τις Δελφικές έορτές και για τη δ.Ταρσούλη που σάς τις περιέγραψε τόσο όμορφα. Στο τέλος μού λέει ότι δεν κατάλαβε τί «Μονόγραμμα» τού κ. Τέλλου Άγρα και μού ζητεί κάποια εξήγηση του συμβολισμού του. Άλλά έδω τά μπλέξαμε...

Γιατί αυτά τά πράγματα δεν εξηγούνται σε μαθητικά. Άποσείνονται μάλλον στη δικαιοσύνη παρά στο νόο, κι' εξασκούν μίαν ύποβολή όμορφιάς που δεν τό κάνει βέβαια ή φύλη λογική. Κι' έγω δεν κατάλαβα πολλά πράγματα από τό διήγημα αυτό τό άγαπητό μου συνεργάτη. Είδα όμως ένα ποιητικό, όραιο παραμύθι. Κι' αυτό μού έφτασε. Άς της φτάση λοιπόν και της καλής μου Νεράιδας της Σκοτεινιάς.

Οι άπαντήσεις μου στην άλληλογραφία, Οδράνιο Τόξο, πρέπει να ενδιαφέρουν και τους άλλους, να ενδιαφέρουν όλους. Γι' αυτό από κάθε γράμμα εκλέγω τό σημείο στο όποτον πρέπει νάπαντήσω, διάφορο άν αυτό δεν τό θεωρεί ως τό κυριώτερο εκείνος που μού γράφει. Κι' έτσι συμβαίνει συχνά: Έκείνα δηλαδή που νομίζει κανείς δευτερεύοντα, εκείνα άκριβώς είναι

τά πρωτεύοντα και τά σπουδαιότερα, που μπορούν να ενδιαφέρουν όλους. Άς είναι! περιμένω τώρα να συνεχίσης αυτό τό γράμμα, που άναγκάσθηκες να διακόψης, και να ιδώμε πιά αν θά σού άπαντήσω στο κατά σε κυριώτερο σημείο ή σ' άλλο.

Σε συγχαίρω, Έρείκη, για τό άπολυτήριο με τό λίαν καλώς, και σού στέλνω τον τόμο και τά φυλλάδια που ζήτησες. Για τον Στοιχειστονόγραφο ύπ' αριθ. 382 έχεις δικίο: ο τόμος, στη δεύτερη λέξη, άναβαίνει. Και δεν είναι τυπογραφικό λάθος ο στίχος «και τον τόμο μου πιά κάτω», άλλ' άπροσεξία του προκομμένου μου τού Άνανία που έπιμελείται τις Άσκήσεις και διόρθωσε έτσι όραιο τό στίχο του συνθέτη, αλλοιωτικόν βέβαια. Φαίνεται ότι τον παρέσυρε ή όμοιοκαταληξία με τό «γραμμάτου», κι' έδωλε «κάτω» ένφ ήθελε «πάνω». Άλλά δικαιολογείται ποτέ ή χαζομάρα; Μαντεύεται μόνο από τον καλό λύτη — όπως την έμάντεφες και σύ...

Η Περιπλοκάς φρονεί ότι την καθυστέρηση των αγοριών άπέναντι των κοριτσιών, στη διαπλαστική κίνηση, δεν τη δικαιολογεί μόνο ο Άθλητισμός, αλλά και κάτι άλλο: ή ευκαιρία που έχουν τα κορίτσια να κατακρίνουν περισσότερα. Π. χ. οι Διπλοασπούλες που γνωρίζει αυτός — ή Περιπλοκάς είναι άγόρι, — και που διακρίνονται στην κίνηση, (Δικηγορία, Κάμεν Σύλβα, Δούλη Δωδεκανήσου, Μεγάλη Έλλάς, Σγουρόμαλη, Άφροδίτη της Μήλου κτλ.) είναι όλες επάνω από 16 χρόνων και δεν έχουν άλλη άσχολία από πιάνο, λίγο νοικοκυριό και τά τοιαύτα. Δεν έργάζονται δηλαδή όπως τάγόρια, που άπ' αυτή την ηλικία, τά περισσότερα, σπουδάζουν επιστήμη, ή μπαίνουν σε γραφείο, ή κάνουν και τά δυο μαζί. Έπομένως δεν εύκαιρούν. Άλλά μίαν άλλη σπουδαία παρατήρηση κάνει ή Περιπλοκάς, που έχει όμως ανάγκη από εξακρίβωση: Στη Μικρή Τάξη, λέει, τά άγόρια υπερέχουν ή έρχονται ίσια με τά κορίτσια. Πού θά πη, ότι σ' αυτή την ηλικία, που κι' από τά δυο μέρη εύκαιρούν τό ίδιο, τάγόρια δεν καθυστερούν καθόλου. Προσθέτει ακόμα, ότι τά κορίτσια μεγαλύτερα, αναπτύσσονται πιό γρήγορα από τάγόρια, ώστε ένα κορίτσι 14 έτών π. χ. ίσοδυναμεί μ' έν' άγόρι 16 έτών και μεγαλύτερο. Αυτό τό είπαμε κι' άλλοτε. Πιά τάλλα τί λέτε; Έγω, πρής τό παρόν, τίποτα. Σας άφίνω πάλι να συζητήσετε.

Κι' ή Καμέλια έκαμε πολύν καιρό να μού γράψη από τά πολλά μαθήματα. Και πόσα είχε φέτος! Άλλά οι κόποι της δεν πήγαν χυμένοι (ήταν δυνατό;) κι' ή καλή μου φίλη προδίδθηκε με 10. Μπράβο της! Τώρα κάνει στο σπίτι γαλλικά με γαλλίδα δασκάλα, κι' είναι πολύ εύχαριστημένη που θά λύνη και θά συνθέτη και Άσκήσεις γαλλικές. Ναι, μ'να μού γράψη κιόλα και να μ'ην είναι πιά «αμείλις στο γράφημο» όπως τόμολογεί κι' ή ίδια.

Μικρό Καλλιτέχνη, ο κ. Ξενόπουλος σ' εύχαριστεί πολύ για όσα

γράψες. Άλλά δεν σημαίνει τίποτα που δεν τον έκαμαν ως τώρα Άκαδημαϊκό. Θά τον κάμουν, καθώς λένε, τον Όκτωβρη. Άλλά και να μ'ην τον κάμουν ποτέ, πάλι τό ίδιο θάνα. Φτάνει που ή ίδια ή Άκαδημία τον άνακηρύξει μ'α φορά ύποψήφιο, και πού ο κόσμος τον θεωρεί πρό πολλού Άκαδημαϊκό. Κι' αν θέλγς να τό ιδής, άνοιξε τον φετεινό Όδηγό της Έλλάδος. Στον κατάλογο των Κατοίκων των Άθηνών, θά βρής: <Π. Ξενόπουλος, συγγραφέας άκαδημαϊκό, Εβρηπίδου 42>. Άλλους, που είναι άκαδημαϊκοί, άλλ' άπροσεξία του προκομμένου μου τού Άνανία που έπιμελείται τις Άσκήσεις και διόρθωσε έτσι όραιο τό στίχο του συνθέτη, αλλοιωτικόν βέβαια. Φαίνεται ότι τον παρέσυρε ή όμοιοκαταληξία με τό «γραμμάτου», κι' έδωλε «κάτω» ένφ ήθελε «πάνω». Άλλά δικαιολογείται ποτέ ή χαζομάρα; Μαντεύεται μόνο από τον καλό λύτη — όπως την έμάντεφες και σύ...

Σο έστειλα για τά βραβεία σου, Άγκάδι, τό βιβλίο που ζήτησες. Είδες ότι δημοσιεύθηκαν τάποτέλεσματα όλων των περιουσών Διαγωνισμών. Δεν ύπολείπεται παρά ή Κυριακή. Ο Άνανιάς όμως, ο προκομμένος, λέει ότι μιά που έμεινε ως τώρα, πρέπει να περάσουν αυτοί οι μήνες, γιατί με τις μεγάλες ζέστες ποτέ είναι άδύνατο να γράψη με κέφι. Τί να κάμουμε; θά περιμένουμε ως να δροσή... τό ξερό μυαλό τού Άνανία. Νέους Διαγωνισμούς θά προκηρύξω τώρα πολλούς. Κι' άλλο μυθιστόρημα άρχίσω, όταν, σε λίγο, θά τελειώσουν οι «Τρεις μικροί Άστροπόροι». Άλήθεια, ή Καλύδα τού μπάριμα Τόμ> βρίσκεται τώρα στην άκμή της. Τί συγκίνηση ο θάνατος της Ββας!... Έχει όμως και πάρα κάτω άλλα τό ίδιο συγκινητικά. Όσο για τό κομμάτι σου εκείνο, βρίσκω ότι δεν γίνεται. Καλύτερα να στείλγς τίποτ' άλλο.

Και σένα, Λιάνα, σε συγχαίρω που τελείωσες τόσο καλά και σού εύχνομαι «το χρόνο, σαν τέτοια μέρα» να είσαι «άκαδημαϊκή πολιτικός» κι' άς μ'ην μιλήσει άπ' τό καμιά σου. Ο κ. Ξ. εύχαριστήθηκε πολύ από την επίσκεψη που τό έκαμες με την άλλη κόρη κι' έγγονή τού παλιού του φίλου. (Γιατί μ'ην έρχαγς ότι και σύ κόρη παλιού του φίλου είσαι.) Όσο για την άπορία σου, νομίζω ότι ή Άγγλίδα αυτή τά παραλείπει. Από άφουκα άντικείμενα μπορεί βέβαια ν' άναπλάσθ κανείς τά έμφυχα που τά μεταχειρίζονται μία φορά, και να φαντασθή έναν πρόγονό του να γράφη, όταν έχη μπροστά του τό ίδιο του τό γράμμα και την ίδια του την πένα. Άλλ' αυτό δεν θά πη πως γίνεται πάντα, άναγκαστικά, όπως π. χ. γίνεται νερό, όταν ένώνεται οξυγόνο και υδρογόνο...

Όραιοίς Έπιστολάς μού έστειλαν αυτήν την έβδομάδα κι' οι έξης: Στέφανος Δόξης, Στέλιος Σγουρόμαλης, Δροσόλουστος Άνδρος, Σμέλλος Χρυσάνθος, Τζιτζικί, Έξυπνοίλα, Άνδρέας Μπίτης, Τροβαδοίρος, Ναυτάκι τού Θεομαϊκού, Νάρκισσος, Άνθισμένη Τριανταφυλλία, Νεράιδα των Κύνων, Άρης, Γλυκύλαος Όνος, Καραχάιδουλο, Γεώργιος Άβέρωφ, Νεράιδα τού Γαλιού, Γαλανομάτης, Χαρουγή, Παντέρη-

